

Херсонес Таврійський

с. 6

ЄВГЕНУ СТАНКОВИЧУ – 70!

Масштабність обдаровання дозволила йому за досить короткий час увійти своєю творчістю до когорти провідних композиторів світу XX – початку XXI століть. З його іменем українське музичне мистецтво посіло гідне місце у світовій культурі.

с. 8

ФЕСТИВАЛЬ «ПОКРОВА НА ХОРТИЦІ»

Збереження, відродження та популяризація народного мистецтва, підвищення ролі традиційної козацької культури у формуванні світогляду та духовності українців – таку шляхетну мету поставили перед собою організатори заходу.

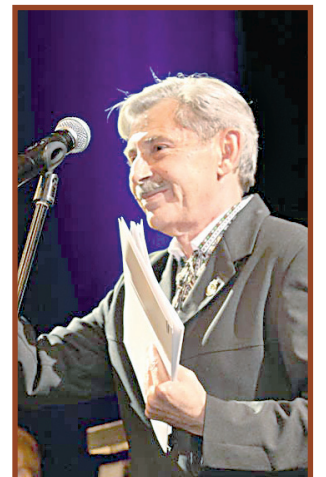
с. 10

У СТОЛИЦІ ПРОХОДИТЬ КІНОФЕСТ «МОЛОДІСТЬ»

У програмі цього року заявлено біля 300 стрічок із більш ніж 50 країн світу. Лише конкурсна програма повнометражних стрічок налічує 12 фільмів з 16 країн. Особливість 24-го форуму – участь близько 50-ти українських фільмів.

с. 12

Михайло Кулиняк,
міністр культури
України

ШАНОВНІ ДРУЗІ!

25 жовтня в Києві у Колонному залі імені П. І. Чайковського Національної філармонії України пролунав фінальний акорд мистецького проекту «Юні таланти України» 2012 року – гала-концерт учнів середніх спеціалізованих музичних шкіл-інтернатів, лауреатів міжнародних та всеукраїнських конкурсів. Цей проект є яскравою подією у культурному житті нашої країни, він покликаний підтримати обдарованих дітей, гідно презентувати в найбільших містах України високий рівень виконавської майстерності талановитої молоді у сфері класичної музики і високохудожні досягнення у галузі образотворчого мистецтва та гончарства.

Мистецький проект «Юні таланти України» започатковано Міністерством культури в 2011 році як цикл концертів та виставок робіт учнів спеціалізованих мистецьких шкіл – лауреатів та дипломантів міжнародних і всеукраїнських конкурсів. У рамках проекту середні спеціалізовані музичні та художні школи-інтернати – Одеська середня спеціалізована музична школа-інтернат імені професора П. С. Столярського, Львівська середня спеціалізована музична школа-інтернат імені С. Крушельницької, Харківська середня спеціалізована музична школа-інтернат, Київська середня спеціалізована музична школа-інтернат імені М. В. Лисенка, Державна художня середня школа-інтернат імені Т. Г. Шевченка та Державна спеціалізована художня школа-інтернат I–III ступенів «Колегіум мистецтв у Опішні» – мають змогу продемонструвати високий рівень мистецької освіти в країні та якнайширше пропагувати українську культуру в світі.

Із початком третього тисячоліття середні спеціалізовані музичні освітні заклади значно активізували свою роботу, поповнюючи музичну скарбницю України новими молодими талантами, на яких покладається важлива місія збереження та популяризації шедеврів класичної музики, високих духовних ідеалів, втілених у досконалих звуках єдиної універсальної мови людства – мови музики.

Вперше в Україні в спільному проекті об'єднали свої зусилля провідні осередки мистецької освіти з метою підтримки високого мистецтва та продемонстрували широкому загалу високий професійний рівень підготовки творчої молоді.

Виступи юних талантів України вже відбулися в Харкові, Львові та Одесі у найкращих концертних залах. Увазі гостей були представлені класичні музичні твори та інструментальне розмаїття, а також живопис та гончарні вироби традиційної української культури.

Впевнений, концерт, який відбувся у Колонному залі імені М. В. Лисенка Національної філармонії України, ще більше згуртував талановитих дітей із усіх шкіл та подарував слухачам насолоду емоцій від феєричної віртуозності та духовної наповненості. А згодом – за підтримки держави – проект «Юні таланти України» матиме можливість продемонструвати свої досягнення не тільки в містах Батьківщини, а й в країнах Європи.

МІНІСТР КУЛЬТУРИ МИХАЙЛО КУЛИНЯК ВЗЯВ УЧАСТЬ В УРОЧИСТИХ ЗАХОДАХ З НАГОДИ ВІДКРИТТЯ РЕКОНСТРУЙОВАНОГО ПРИМІЩЕННЯ КІРОВОГРАДСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО ТЕАТРУ ІМ. М. Л. КРОПИВНИЦЬКОГО

21 жовтня міністр культури України Михайло Кулиняк взяв участь в урочистих заходах з нагоди відкриття реконструйованого приміщення Кіровоградського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М. Л. Кропивницького та відзначення 130-ї річниці з дня заснування першого українського професійного театру.

Михайло Кулиняк зачитав вітання Президента України Віктора Януковича.

Від себе особисто Михайло Кулиняк додав, що театр Кропивницького вдалося відродити тому, що цього дуже хотіли всі кіровоградці. Він підкреслив, що не часто йому доводиться бачити настільки чудовий театр після реконструкції, як Кіровоградський.

Разом з акторами свої заслужені нагороди – ордени, грамоти, подяки, почесні грамоти одержали будівельники і реставратори, силами яких відбудовувався театр Корифеїв.

Після закінчення урочистої частини відбувся показ прем'єрної вистави Кіровоградського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М. Л. Кропивницького «Степові орли» (режисер-постановник Євген Курман) про життя корифеїв української сцени.

Орден «За заслуги» III ступеня нагороджено заслужену артистку України Литвиненко Валентину Іванівну.

Почесне звання «Заслужений артист України» присвоєно артистам драми Юрію Олександровичу Жеребцову і Олександровичу Миколайовичу Ярошенку.

Почесне звання «Заслужений діяч мистецтв України» присвоєно диригенту Людмилі Григорівні Трофімовій.

Почесне звання «Заслужений працівник культури України» присвоєно керівнику літературно-драматичної частини театру Володимиру Петровичу Шурапову.

За високий професіоналізм та вагомий трудовий внесок працівників товариства «Інтерресурси», виявлені під час реконструкції будівлі Кіровоградського театру Кропивницького, голову правління товариства Миколу Івановича Москаленка нагороджено орденом «За заслуги» II ступеня. А орденом «За заслуги» III ступеня нагороджено керівника

відділу Олександра Олександровича Бритвина і виконавчого директора Євгена Васильовича Верещака.

Орден «За заслуги» III ступеня нагороджено малярів Галину Петрівну Коряк і Софію Петрівну Почтар.

Медаллю «За працю і звитягу» нагороджено слюсаря-електромонтажника Сергія Івановича Клімова, керівника підрозділу Олександра Володимировича Ковтуна і начальника відділу Сергія Васильовича Науменка.

Почесне звання «Заслужений будівельник України» присвоєно керівнику підрозділу Валерію Станіславовичу Алейникову.

Оголошено Подяку прем'єр-міністра України начальнику управління культури Кіровоградської обласної державної адміністрації Валентині Григорівні Животовській, столяру проектно-монтажного управління товариства «Інтерресурси» Сергію Михайловичу Кваші, малярю 4 розряду проектно-монтажного управління Тамарі Василівні Плотніковій, електрозварнику Миколі Іларіоновичу Солов'ю.

Почесними грамотами Міністерства культури України нагороджено кропивничан Анатолія Андрійовича Литвиненка, Вікторію Петрівну Майстренко, Галину Миколаївну Романюк і Миколу Федоровича Ярошенка.

У КИЄВІ ВІДБУЛОСЯ ХІ ЗАСІДАННЯ ДВОСТОРОННЬОЇ УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКОЇ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН, ОСВІТИ І КУЛЬТУРИ

Засідання проходило під головуванням міністра культури України Михайла Кулиняка – голови Української частини Комісії та Державного секретаря Міністерства закордонних та європейських справ Словачької Республіки Петра Буріана – голови Словацької частини Комісії.

Відкриваючи засідання, міністр культури України Михайло Кулиняк зазначив: після відновлення у травні 2012 року роботи Української частини Двосторонньої українсько-словацької комісії з питань національних меншин, освіти і культури в її новому складі проведено цілу низку зустрічей на рівні офіційних осіб двох держав, під час яких обговорено суттєвий спектр актуальних питань та можливості їх практичної реалізації.

Михайло Кулиняк запевнив, що українська сторона й надалі створюватиме сприятливі умови для збереження та розвитку етнокультурної самобутності словацької національної спільноти: «Ми були й залишаємося народами, які сповідають єдині загальнолюдські

цінності та ідеали демократії, толерантності, добросусідських відносин».

Під час засідання сторони узгодили великий спектр питань співробітництва у сферах освіти, науки, культури, засобів масової інформації та національних меншин. Результатом засідання стало підписання Протоколу.

Сторони констатували, що ХІ засідання Двосторонньої українсько-словацької комісії з питань національних меншин, освіти і культури пройшло в діловій та конструктивній атмосфері.

АНСАМБЛЬ ПІСНІ І ТАНЦЮ «ЛЕГЕНДА» ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ФІЛАРМОНІЇ ВІДСВЯТКУВАВ 10-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

Концерт, присвячений 10-літтю з дня створення ансамблю пісні і танцю «Легенда» Луганської обласної філармонії, відбувся 18 жовтня.

Свій ювілей колектив відсвяткував на філармонічних підмостках. У програмі концерту були представлені кращі твори ансамблю за 10 років його існування. На заході були присутні керівники області, міста Луганська, гості та шанувальники творчості «Легенди». За багаторічну сумлінну працю, високу професійну майстерність, значні творчі здобутки, вагомий внесок у розвиток музичного мистецтва на Луганщині та з нагоди 10-ліття від дня заснування художнього керівника колективу Комарову Марину Віталіївну та кращих артистів було нагороджено обласними відзнаками: медаллю «За заслуги перед

Луганщиною» III ступеня, грамотами обласної ради та обласної державної адміністрації.

Ансамбль пісні і танцю «Легенда» – яскравий і самобутній колектив, що береже живе джерело народної мудрості та спирається у своїй творчості на багатовікові традиції фольклору Слобожанщини.

Його було створено 10 червня 2002 року, перші гастрольні концерти відбулися у Києві та Москві, де захоплені глядачі стоячи аплодували молодим луганським артистам. Ансамбль неодноразово ставав лауреатом міжнародних фестивалів і конкурсів, які проходили в Україні, Росії, Білорусі, Естонії, Швейцарії, Польщі.

Інформацію надано управлінням культури і туризму Луганської облдержадміністрації

ЗАПРОШУЄМО МИТЦІВ УКРАЇНИ СТАТИ ПРЕТЕНДЕНТАМИ НА ЗВАННЯ ЛАУРЕАТІВ ПРЕМІЇ ІМЕНІ І. Ю. РЕПІНА У 2013 РОЦІ

Відповідно до комплексної програми розвитку гуманітарної сфери, затвердженої рішенням Харківської обласної ради від 3 лютого 2009 року № 1103-V, було вирішено відродити репінську премію.

У 2011-му, після 20-літньої перерви, Харківською обласною державною адміністрацією була заснована премія імені І. Ю. Рєпіна в галузі образотворчого мистецтва у трьох номінаціях:

- монументальне і декоративно-прикладне мистецтво;
- живопис і графіка;
- скульптура.

Головна мета премії – підтримка розвитку реалістичного мистецтва, стимулювання творчого потенціалу діячів культури, мистецтва та заохочення їх за особисті високі досягнення.

Відродження державної премії в галузі образотворчого мистецтва в наші дні дозволить залучити

широке коло громадськості до участі в культурному житті Харківського регіону. Реалістичний стиль вимагає не лише творчих зусиль, а й тривалого часу і великих трудовитрат. Представниками академічного реалізму сьогодні, на жаль, є переважно люди старшого покоління. Реалізм, як основа академічної освіти, потребує державної й громадської підтримки.

Учасниками конкурсу в 2011 році стали харківські художники Лещенко В. В., Лещенко Т. І., Єрофєєва О. Ю. і Моргунов І. І., Сватула М. С., Олемпійок-Віннікова В. Г., Панов В. О., Сбітнєв С. А., Ковальов А. Л., Пирогов В. В., Камишний Ю. К. (м. Житомир), Коморний С. В. (м. Чугуїв).

Звання лауреатів було присуджено у номінації «Монументальне і декоративно-прикладне мистецтво» Лещенко В. В., Лещенко Т. І.; у номінації «Живопис і графіка» – Коморному С. В.; у номінації «Скульптура» – Сбітнєву С. А.

Цьогоріч географія учасників розширилася. Крім харків'ян – Чаус В. М., Савченко Ю. Г., Анорічева-Еремко А. І., Мамедов К. С., Єрофєєва О. Ю. і Моргунов І. І. – у конкурсі брали участь художники: з Сум – Чередниченко О. М.; Севастополя – Прибиткова Л. С.; Сімферополя – Пуголов Н. А.; Луганська – Кондрашов С. Н.; Івано-Франківська – Тимчук М. П.

Сьогодні галерея Художньо-меморіального музею І. Ю. Рєпіна (м. Чугуїв, Харківська область) розташована в унікальній пам'ятці архітектури XIX століття – штабу військових поселень, де свого часу Ілля Рєпін набував першого художнього досвіду в Школі топографів.

Сучасна музейна експозиція – свого роду творча майстерня для молодих художників. Активна виставкова робота музею дозволила встановити міцні зв'язки з творчими об'єднаннями художників різних регіонів.

Українська національна культура зазнала непоправної втрати – 24 жовтня 2012 року на 67 році життя відійшов у Вічність народний артист України та СРСР, кавалер орденів князя Ярослава Мудрого IV та V ступенів, академік Міжнародної Академії духовної єдності народів світу та Національної академії циркового мистецтва Росії, генеральний директор-художній керівник Національного цирку України

Володимир Дмитрович ШЕВЧЕНКО

Життєвий шлях Володимира Дмитровича Шевченка – це яскравий приклад самовідданого служіння українському цирковому мистецтву і народу України.

Його видатні заслуги та великий особистий внесок у циркове мистецтво назавжди увійдуть в історію як приклад мужності та досконалості.

Від нас пішла прекрасна людина, залишивши по собі добру пам'ять та світлі спомини.

Висловлюємо свої щирі співчуття дружині Людмилі, рідним, друзям, колегам Володимира Дмитровича, всій українській громаді.

Міністр культури України
Михайло Кулиняк,
колектив Міністерства культури України

У ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ ІНВАЛІДІВ «НА КРИЛАХ НАДІЇ» РОЗПОЧАВСЯ У ЧЕРНІГОВІ

До міста завітали учасники з 23 регіонів України. Мета фестивалю – продемонструвати найяскравіші та найцікавіші досягнення в галузі художньої творчості серед людей із обмеженими фізичними можливостями.

Роботи учасників оцінює журі, номінацій – декілька. Фотохудожник Олена Прокоф'єва – інвалід другої групи; тут вона представляє власні фотороботи. «Подібний фестиваль – як ковток свіжого повітря, – розповідає учасниця з Хмельниччини. – Адже є можливість і власні роботи показати, і на чужі подивитись».

Уперше свої роботи на фестивалі представила Олена Сноз. Над однією картиною вона працює до двох місяців; каже, що на замовлення щось творити важко, все

виходить спонтанно, під настрій. Не змогла привезти всі роботи Наталія Яковичка з Харківщини, адже має їх сотні. Займається жінка бісероплетінням; деякі плоди своєї праці продає, але більшість дарує близьким людям.

Усі роботи, представлені на огляд, – унікальні. Навіть, якщо серед них є схожі за тематикою, вони відрізняються за стилем. Перед журі стоїть нелегке завдання – з-поміж усієї краси виділити найкращі твори, а авторів нагородити грамотами та подарунками.

Фестиваль проходить у Палаці дітей та юнацтва.

Інформацію надано Головним управлінням культури, туризму і охорони культурної спадщини Чернігівської облдержадміністрації

Українська та світова культура зазнали непоправної втрати – 24 жовтня 2012 року пішов із життя видатний діяч циркового мистецтва народний артист України, СРСР, генеральний директор-художній керівник ДП «Національний цирк України»

Володимир Дмитрович ШЕВЧЕНКО

Висловлюємо щире співчуття рідним та близьким.

Колектив ДП «Національний цирк України»

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ АР КРИМ, ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ, УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ОБЛАСНИХ, СЕВАСТОПОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

ЩОДО ТАРИФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПОЧАТКОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МИСТЕЦЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ (ШКІЛ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ)

У зв'язку з численними зверненнями керівників початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання) та місцевих органів виконавчої влади, до сфери управління яких віднесені ці навчальні заклади, Міністерство культури України надає роз'яснення щодо особливостей складання і затвердження Тарифікаційних списків педагогічних працівників (Ф-17).

Зокрема зазначаємо, що Тарифікаційний список складається щорічно станом на 1 вересня, погоджується з профспілковим комітетом, підписується директором, головним бухгалтером та до 15 вересня подається на затвердження до управління (відділу) культури за підпорядкуванням навчального закладу.

До Тарифікаційного списку педагогічних працівників на початок навчального року додаються:

Наказ керівника навчального закладу про розподіл педагогічного навантаження серед педагогічних працівників станом на 1 вересня поточного навчального року; Розрахунок годин (Ф-16);

Розрахунок середньої ставки викладачів і концертмейстерів (додаток до Ф-17).

Розподілений обсяг педагогічного навантаження (у тому числі погодинного), відображається у додатку до Тарифікаційного списку (Ф-17) як тижневе педагогічне навантаження та подається на затвердження до управління (відділу) культури за підпорядкуванням. В Табелі для нарахування заробітної плати педагогічним працівникам (Ф-15) погодинне навантаження зазначається у відповідній колонці.

На початок фінансового року та у разі змін у розмірах 1-го тарифного розряду єдиної тарифної сітки (ЄТС), посадових окладів (тарифних ставок) працівників бюджетних установ, закладів станом на день змін складається новий Тарифікаційний список педагогічних працівників (без додатків 1, 2, 3). Не пізніше двох тижнів складений Тарифікаційний список подається на затвердження до управління (відділу) культури за підпорядкуванням. У цьому випадку обчислена на 1 вересня середня педагогічна ставка, фонд оплати праці за завідування відділами (відділеннями) доплат за почесні, вчені, наукові звання збільшуються на коефіцієнт підвищення 1-го тарифного розряду ЄТС станом на день змін.

У разі призначення протягом навчального року нових педагогічних працівників або зміни у працюючих розмірів тарифної ставки (за наслідками атестації, після одержання диплому про повну вищу освіту, досягнення стажу роботи, що дає право на зміну розміру надбавки за вислугу років або з інших причин) керівником навчального закладу видається наказ про зміни в оплаті праці (на день змін). Ці зміни відображаються у наступному Тарифікаційному списку, який затверджується в установленому порядку.

Тарифікаційний список є основним документом для розрахунку фонду оплати праці педагогічних працівників. Фонд заробітної плати педагогічних працівників на місяць визначається шляхом множення середньої педагогічної ставки на кількість педагогічних ставок, отриманих за результатами розрахунку годин. Річний фонд заробітної плати педагогічних працівників складається (з урахуванням наступних змін 1-го тарифного розряду ЄТС та мінімального розміру заробітної плати) з фонду їх заробітної плати за 12 місяців; коштів, передбачених для виплат доплат, надбавок; щорічної грошової винагороди за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків; надбавок за вислугу років; матеріальної допомоги на оздоровлення при наданні щорічної відпустки; інших виплат відповідно до законодавства. При формуванні бюджетного запиту на наступний фінансовий рік та обчислення фонду заробітної плати педагогічних працівників навчального закладу на підставі даних, затверджених Законом про державний бюджет на відповідний фінансовий рік, розмір середньої педагогічної ставки корегується на відповідні коефіцієнти зростання розмірів 1-го тарифного розряду ЄТС, посадових окладів (тарифних ставок) працівників бюджетних установ.

Перший заступник міністра Ю. П. Богуцький

Додаток: Ф-17 (Тарифікаційний список педагогічних працівників) ви можете подивитися на сайті Міністерства культури України <http://mincult.kmu.gov.ua>

УРЯД ЗАТВЕРДИВ ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ БАЗОВОЇ МЕРЕЖІ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ

Кабінет Міністрів України затвердив проект постанови «Про порядок формування базової мережі закладів культури». Відповідне рішення було прийнято на засіданні Уряду 24 жовтня 2012 року.

Проект постанови розроблено Міністерством культури відповідно до частини другої статті 22 Закону України «Про культуру» згідно з розпорядженням Кабміну «Про заходи щодо забезпечення реалізації Закону України «Про культуру».

Базова мережа закладів культури формується органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з метою збереження і упорядкування існуючої мережі закладів культури, забезпечення розвитку сфери культур, дотримання прав громадян у сфері культури, доступності національного культурного надбання та культурних благ.

Затвердження проекту постанови сприятиме формуванню базової мережі закладів культури та підвищенню ефективності функціонування мережі закладів культури в регіонах і дозволить ефективніше використовувати бюджетні кошти у згаданій сфері.

УКРАЇНА ТА МОНГОЛІЯ СПІВПРАЦЮВАТИМУТЬ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Уряд прийняв постанову «Про затвердження Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Монголії про культурне співробітництво».

Основною метою згаданої Угоди є розширення співпраці у всіх сферах культури і мистецтва, обмін інформацією щодо захисту та збереження національної культурної спадщини, налагодження взаємних контактів між культурними установами країн та інші види двостороннього співробітництва у згаданому контексті.

Прийняття постанови дозволить завершити внутрішньодержавну процедуру набуття чинності згаданою Угодою, яка була підписана 29 червня 2011 року в місті Києві в ході державного візиту президента Монголії в Україну.

Реалізація положень Угоди сприятиме поглибленню співпраці з Монголією в галузі культури і мистецтва, створить підґрунтя для популяризації української культури за кордоном та сприятиме формуванню позитивного міжнародного іміджу України.

У СЕДНЕВІ ПРОХОДИТЬ ПЛЕНЕР ХУДОЖНИКІВ

До 30 жовтня у смт Седнів Чернігівської обл. проходить пленер художників. Організаторами цієї мистецької акції є Національна спілка художників України за підтримки Міністерства культури України.

Відбуваються творчі зустрічі з мешканцями та учнями навчальних закладів Седнева. Провідні художники працюють над замальовками краєвидів, створюють ескізи, етюди. Це сприяє залученню широкого кола громадськості та популяризації образотворчого мистецтва.

Завершиться пленер підсумковою виставкою робіт його учасників.

У НОСІВЦІ НА ЧЕРНІГІВЩИНІ ВІДКРИТО ОНОВЛЕНИЙ РАЙОННИЙ БУДИНОК КУЛЬТУРИ

Капітальний ремонт Носівського районного Будинку культури, збудованого у 1961 році, розпочався у січні 2012-го. І ось 21 жовтня заклад гостинно відчинив двері жителям міста.

Участь в урочистому відкритті взяв голова Чернігівської обласної державної

адміністрації Володимир Хоменко. Відкриваючи захід, він назвав знаковим те, що такий чудовий подарунок жителі Носівки отримали саме зараз, коли виповнилось 865 років першої літописної згадки про містечко в Іпатіївському літописі.

«Зроблено ще один крок щодо впровадження на теренах Чернігівщини президентської програми «Україна для людей». Як наголосив глава держави на засіданні Гуманітарної ради, «де є молоді, повинні працювати заклади культури, і їх відновлення є пріоритетом державної політики», – зауважив Володимир Хоменко.

«Хочеться вірити, що і в майбутньому організація роботи на оновленій базі районного Будинку культури наповниться глибоким змістом, сприятиме розвитку нових жанрів мистецтва; а проведення масштабних культурних акцій буде спрямоване на виховання у дітей і молоді любові до рідної землі», – підкреслив голова облдержадміністрації.

За сумлінну працю, високий професіоналізм та активну участь у реконструкції Носівського районного Будинку культури губернатор Чернігівщини вручив відзнаки облдержадміністрації будівельникам, які допомогли відновити осередок культури.

Після урочистого відкриття почесні гості оглянули оновлений Будинок культури.

Інформацію надано Головним управлінням культури, туризму і охорони культурної спадщини Чернігівської облдержадміністрації

«КУБА – ПОРУЧ!»

22–31 жовтня у столиці Асоціація дружби «Україна-Куба», Український фонд культури за підтримки Посольства Республіки Куба в Україні проводять Фестиваль кубинської культури в Україні під девізом «Куба – птах свободи».

У програмі фестивалю – покази документальних фільмів «Гаваяська сюїта» (2004 рік, режисер Естела Браво), «Буена Віста» (1999 рік, режисер Вім Вендерс), майстер-клас школи-студії кубинського танцю «Сальса-Клуб», поетичні вечори та виступи музичних груп тощо. Основні заходи назвав президент Асоціації дружби «Україна-Куба» Віктор Пасак. «Ви відчуєте тепло кубинських сердець», – наголосив він, нагадавши про добру діла громадян цієї країни, зокрема оздоровлення та лікування близько 24 тисяч чорнобильських дітей з нашої країни.

На відкриття завітали Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Куба в Україні пан Ернесто Антоніо Сенті Даріас, радник, заступник голови місії пан Еміліо Певіда Пупо та Уповноважена з консульських питань пані Маргарита Емеліна Вайе Каміно, голова Українського фонду культури Борис Олійник, представники Київської організації фонду, інші гості. Присутні привітали Бориса Олійника з днем народження – 77-річчям та насолодилися мистецтвом кубинських музикантів із групи «Інтермеццо» та поезією в перекладі Сергія Борщевського на українську мову у виконанні заслуженої артистки України Оксани Батько.

Отож, як співається у пісні, «Куба далеко, Куба – поруч!» Ласкаво просимо на фестиваль.

ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА» ВІДЗНАЧИВ ЮВІЛЕЙ

У столичному Будинку кіно своє 10-річчя відсвяткувала ДТРК «Культура». Ювілярів привітали голова Держкомтелерадіо Олександр Курдінович, заступник міністра культури Тимофій Кохан, член Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення Ірина Опілат, голова Київської спілки журналістів Михайло Сорока.

На адресу ювілярів надійшли вітання від Президента України Віктора Януковича, прем'єр-міністра Миколи Азарова, міністра культури Михайла Кулиняка. Іменинників привітали також представники творчих організацій і художніх колективів.

Після офіційної частини майстри сценічного мистецтва подарували ювілярам святковий концерт.

ГОТОВІ ДО СПІВПРАЦІ

Минулого вівторка в приміщенні нашого Видавництва відбулась зустріч з колегами з видавництва Міносвіти «Педагогічна преса». Йшла зацікавлена розмова про шляхи співпраці у друкованому інформаційному просторі. Господарі (а це генеральний директор Олеся Білаш і головні редактори видань) ознайомили гостей зі своїми виданнями, запропонували варіанти

ти активної співпраці на шпальтах газет і журналів обох підприємств, проведення «круглих столів» з найбільш актуальних питань, що хвилюють читачські аудиторії.

Свої конкретні пропозиції внесли й гості, зокрема головний редактор редакції гуманітарних журналів Валентина Бойко, відповідальні працівники «Педагогічної преси» Ольга Пилипенко, Анастасія Бойко, Роман Ярошенко.

Досягнуто домовленості про підписання відповідної угоди щодо інформаційного партнерства.

Наш кор.

БУДЕ ВІДКРИТО ПАМ'ЯТНИК

З листопада 2012 року о 10.00 години на Зверинецькому кладовищі у м. Києві відбудеться відкриття пам'ятника видатному українському актору театру і кіно, педагогу, народному артисту України, лауреату Національної премії України імені Тараса Шевченка ПАЗЕНКУ Анатолію Федоровичу.

Пам'ятник на вшанування пам'яті видатного актора споруджено за підтримки ректорату та професорсько-викладацького колективу Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, дирекцій та творчих колективів Національного театру російської драми імені Лесі Українки та Київського академічного театру юного глядача на Липках.

Запрошуємо представників засобів масової інформації до висвітлення пам'ятного заходу з 10 до 11 години за адресою: Печерський район м. Києва, вул. Верхня, 21, Зверинецьке кладовище (2-й вхід, з боку дирекції кладовища, дільниця № 8).

МИСТЕЦЬКИЙ ТИЖДЕНЬ

26 жовтня

Національна філармонія України. Колонний зал ім. М. В. Лисенка. Твори Моцарта, Брамса, Веберна. Академічний симфонічний оркестр Національної філармонії України.

Міжнародний центр культури і мистецтв. Фестиваль «Jazz in Kiev 2012».

Музей видатних діячів української культури Лесі Українки, М. Лисенка, П. Сагаганського, М. Старицького. «Узори моєї країни». Виставка творів майстрів декоративно-прикладного мистецтва.

27 жовтня

Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка. Камерна сцена ім. С. Данченка. В. Винниченко «Момент кохання» (слідчий експеримент).

Національна філармонія України. Колонний зал ім. М. В. Лисенка. 150-річчю від дня народження К. Дебюссі присвячується – Є. Громов (фортепіано), К. Шарпов (скрипка), Б. Сидоренко (кларнет).

Національний будинок органної та камерної музики України. Герой України, н. а. України О. Басисток (сопрано), С. Котко (колоратурний бас), з. а. Бурятії Л. Реутова (фортепіано), Г. Бубнова (орган).

28 жовтня

Київська академічна майстерня театрального мистецтва «Сузір'я». Й. Бродський, О. Вертинський, О. Галич та ін. «Ниоткуда с любовью» (емігрантський мюзикл).

Національна філармонія України. Колонний зал ім. М. В. Лисенка. «Сторінки з краєвих програм». До 50-річчя створення Київського камерного оркестру.

Будинок актора. С. Кисельов, А. Рущковський. Сучасна комедія «Єврейський годинник». Вистава КХАТу.

29 жовтня

Національний будинок органної та камерної музики України. Віденська класика – заслужений ансамбль України Квартет ім. М. Лисенка, К. Баженова (фортепіано), н. а. України В. Кошуба (орган).

Будинок актора. А. Чехов «Предложение». Моноопера у виконанні з. а. України М. Фіци.

Національний музей українського народного декоративного мистецтва. «Сили деревесні». Живопис, дерево, скульптура А. Степаненка, В. Бабака, П. Бевзи (м. Київ).

30 жовтня

Національна філармонія України. Колонний зал ім. М. В. Лисенка. Хоровий концерт до 75-річчя від дня народження композитора, н. а. України В. Сильвестрова.

Національний будинок органної та камерної музики України. Прем'єра Дж. Пуччіні «Messa di Gloria», Ансамбль класичної музики ім. Б. Лятошинського.

31 жовтня

Київський академічний театр драми і комедії на лівому березі Дніпра. Т. Бюхнер «Карнавал плоті» (вистава-концерт за п'єсою «Войцек»).

Національна філармонія України. Колонний зал ім. М. В. Лисенка. До 75-річчя від дня народження композитора, н. а. України В. Сильвестрова. Симфонічний концерт – Національний заслужений академічний симфонічний оркестр.

Національний будинок органної та камерної музики України. Т. Рой (флейта), К. Баженова (фортепіано, клавесин), М. Сидоренко (орган).

1 листопада

Національна філармонія України. Колонний зал ім. М. В. Лисенка. «Любові моя!» За участі: з. а. України Наталії Шелепницької (сопрано), Національного академічного оркестру народних інструментів України.

2 листопада

Презентація книги Сергія Германа про Богдана Сташинського «Інге» у книгарні «Сяйво».

Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка. Вистава «Райське діло». Основна сцена. Автопортрет за творами Івана Малковича.

Національний академічний театр російської драми імені Лесі Українки. Прем'єра вистави «Женщины». Фрагмент. Скандал без антракта».

«Якщо ти хочеш зрозуміти, як живе народ, – послухай його музику»

«Музика, яка одного разу увірвалась у вашу душу, стає її частинкою і ніколи не вмирає». Цей вислів уповні стосується творчості Національного академічного оркестру народних інструментів України – унікального колективу із тривалою історією, який займає почесне місце у скарбниці української музичної культури. Його концертом «Парад солістів оркестру» у Національній філармонії України відкрився абонемент № 3 під назвою «Оркестровий дивосвіт – від першоджерел до сучасності».

Майстерність виконавців прекрасних мелодій у черговий раз порадувала публіку. Кожен номер програми викликав бурхливі оплески. Після концерту я мала можливість поспілкуватись із художнім керівником і диригентом оркестру, народним артистом України, лауреатом Національної премії імені Тараса Шевченка, професором Віктором Гуцалом. А також – подякувати за концерт і розпитати про роботу з колективом.

– Наш оркестр існує вже сорок два роки. Ми плідно працюємо в усіх напрямках. Це насамперед народно-інструментальна музика, яка охоплює всі регіони України. Ми випустили десять дисків, де зібрано всі ці композиції. Це – наш фундамент, результат величезної роботи. Ми популяризуємо українську народну і авторську пісню. Граємо українську класичну музику – Лисенка, Вербицького, Ревуцького, Лятошинського та інших. Виконуємо твори сучасних українських композиторів, які пишуть спеціально для нас. Ми раді, що маємо можливість співпрацювати з митцями. Виступаємо з виконавцями академічного плану – солістами оперного театру, філармонії, а також представниками естрадного жанру.

– Я звернула увагу, що музиканти оркестру, як правило, володіють кількома інструментами.

– Бути універсальними – наше кредо. І воно стосується не лише розмаїтого за жанрами і стилями репертуару, який ми виконуємо на високому професійному рівні. Наш оркестр універсальний ще й тому, що в ньому працюють люди, які насправді грають не тільки на своєму основному інструменті, а й на багатьох інших. У рамках нашого колективу існують також різноманітні ансамблі – троїсті музики, міні-гурти сопіларів тощо. Це теж елемент універсальності.

– Чула, що ви маєте й унікальні музичні інструменти?

– У нас є весь комплект народних інструментів – їх понад 60. Унікальними є і сопілка, і бандура, і цимбали. Ми маємо зозульки, сурми, рубель, качалку, козобас, навіть коси, – тобто всі ті інструменти, які побутують у народі. Адаже люди подеколи застосовували як музичні інструменти й побутові знаряддя праці. От, наприклад, ви знаєте що таке бербе́нця, або бугай?

– Приблизно.

– Це дерев'яна діжка, у якій вимочували сир. Після того, як вона ставала непотрібною, її верхній отвір обтягували шкірою, до котрої прикріплювали кінське волосся. От вам і музичний інструмент. Багато всього є. Але інструментарій, що становить основу нашого оркестру, – це, передусім, бандури, цимбали, кобзи, скрипки, духові інструменти.

У професійному оркестрі традиційні народні інструменти набули нових якостей, їхнє звучання покращилось, бо майстри робили їх спеціально для нас.

– За яким критерієм ви добираєте учасників колективу? Чи є вікові обмеження?

– Критерій у нас один – це майстерність музиканта. Якщо він грає добре, то може стати артистом. У нас працюють люди з різних куточків України. У перші роки існування оркестру я об'їздив багато консерваторій, щоб зібрати найкращих виконавців.

ДОВІДКА

Оркестр був створений у 1969 році. Перший концерт відбувся у Національній опері України (1970 р.). Указом Президента України 1997 року йому надано статус національного, а в 2009-му – академічного.

У супроводі оркестру виступали прекрасні співаки: Анатолій Солов'яненко, Раїса Кириченко, Микола Шопша, Дмитро Гнатюк, Ольга Басистюк, Лариса Остапенко та інші.

– Чи багато залишилося ветеранів – тих, хто починав разом із вами?

– На жаль, уже мало: я і ще кілька музикантів. А так – переважно молодь. Звичайно, за сорок років відбулися певні зміни у складі колективу. В нас є і старше покоління, але ці артисти молоді душею! Вони передають секрети своєї майстерності представникам наступної генерації.

– Як на вашу думку прищепити молоді любов до народних інструментів?

– Єдиний шлях – це йти до молоді й демонструвати наше мистецтво. Ми так і робимо – часто виступаємо перед школярами, ліцеїстами, студентами вищих навчальних закладів. Ми показуємо дітям і підліткам народні інструменти, знайомимо їх із якісним музичним звучанням. Їм це подобається, вони слухають наші концерти з великим задоволенням. Адаже народна музика – це безцінний

скарб нашого народу, закладений у душах українців.

Виховання – велика праця. І прищеплювати повагу та любов потрібно не тільки до народної музики, а взагалі – до мистецтва, культури. Бо без духовного зростання не буде поступу вперед. Тож головне завдання народного оркестру – виховувати нинішнє покоління. І цим повинні опікуватися не лише ми, а й інші творчі колективи та виконавці, а також держава, школа, сім'я...

– Отже, у народного мистецтва є перспективи?

– Усе почалося із народного, будь-яке мистецтво походить від фольклорних першоджерел. Вони – основа всього, і забувати про це в жодному разі неможливо. А що таке народне мистецтво? Народ його придумав, відшліфував, залишив для нас. Про його збереження ми повинні дбати. Наш оркестр у Національній філармонії України відкрив цикл абонементних концертів, який називається «Оркестровий дивосвіт – від першоджерел до сучасності». Він складається з п'яти програм: «Парад солістів оркестру», «Душі моєї Слобожанська сторона», «У перевеслі вічної краси», «Створення оркестру» – музичне дійство і «Вічність традицій». От нещодавно відбувся черговий концерт «Душі моєї Слобожанська сторона».

– А чому саме Слобожанщина?

– Слобожанщина – це серце України, – могутнє джерело вітчизняної культури. Там зародилася наша професійна музика – маю на увазі творчість Миколи Лисенка. У концерті також звучатимуть твори найкращих піснярів сучасності – Олександра Білаша і Георгія Майбороди, славних синів Полтавщини.

Мета абонементних програм – охопити музичну культуру від першоджерела і до сучасності. Маємо на меті показати, як розвивалося виконавство, як удосконалювалися музичні інструменти, народно-інструментальна музика. А перспектива розвитку народного мистецтва завжди буде, коли ми дбатимемо про духовний світ людей, про його красу. Цим ми і займаємось.

– Оркестр гастролює багатьма країнами. Чи є місце, де вас найкраще зустрічали, куди б хотіли ще раз повернутися?

– Куди б ми не їхали, нас приймають дуже добре, особливо у Європі. Колись хтось сказав: «Якщо ти хочеш зрозуміти, як живе народ, – послухай його музику». Музика, яка йде від душі, від народу, буде завжди позитивно сприйматися. Аби ж гастролі були частіше (*посміхається*).

Цьогоріч ми побували у польському місті Познані, виступали в найкращому його залі. Замість півтори години, концерт тривав три. Полякам наш виступ дуже сподобався. Тим більше, наша музика деякою мірою споріднена...

– Дякую, Вікторе Омеляновичу! Бажаю вашому колективу гарних концертів при повних залах і, звичайно, цікавих гастролей.

А вам, дорогі читачі «КіЖ», раджу побувати на концертах Національного академічного оркестру народних інструментів і бажано відчувати справжню насолоду від музики.

Аліна ОНОПА
Фото авторки

ПРИНАГІДНО

«ОСТАННІЙ УКУС» ЛЕГЕНДАРНИХ SCORPIONS

З 27 до 31 жовтня Україна зустрінатиме другу частину фінального туру легендарної німецької групи Scorpions «The Final Sting». Вона охопить три міста: Львів (27 жовтня, «Велотрек»), Київ (29 жовтня, Палац спорту) та Дніпропетровськ (31 жовтня, Палац спорту «Метеор»). Тур «The Final Sting» складатиметься виключно з суперхітів.

За роки існування Scorpions виплекали свою музику декілька поколінь фанів, продали понад 100 млн копій альбомів, а останній реліз «Sting in the Tail» показав найкращий рівень продажу порівняно з усіма попередніми альбомами гурту за останні 20 років. Scorpions – одна з найпопулярніших груп на світовій рок-сцені. Її творчість можна без вагань назвати класикою жанру.

Але, на жаль, усе колись добігає завершення. І ось, рівно через 45 років Клаус Майне, Рудольф Шенкер і Маттіас Ябс вирішили підвести підсумки своєї вражаючої історії. Випустивши у березні 2010 року останній, 18-й за ліком студійний альбом, що отримав назву «Sting in the Tail», легендарні рок-музиканти оголосили про завершення блискучої кар'єри. Світовий прощальний тур Scorpions розтягнувся на три роки і охопив країни 5-ти континентів – така собі прощальна «кругосвітня вечірка» з понад 50-ти концертів. Де б вони не виступали, їхні концерти супроводжує незмінний аншлаг та ейфорія. Отримавши світове визнання, ветерани хард-року говорять «Auf Wiedersehen!» Для мільйонної армії фанів завершення їхньої кар'єри стало справжнім шоком.

У рамках турне група представить найвидовищнішу шоу за всю свою історію. Це дійство вони готували кілька років! Воно не є повторенням жодного з попередніх концертів Scorpions. Для того, щоб фінальний акорд назавжди залишився в пам'яті глядачів, було вирішено збільшити тривалість шоу, включивши до програми перевірені часом хіти. Різноманітність спецефектів може вразити уяву навіть досвідченого відвідувача рок-концертів: вони змінюються з кожною наступною піснею, а загальна кількість спеціальних піротехнічних засобів, які використовуються у шоу, сягає 262 установок. Цієї осені практично у кожного українського шанувальника буде можливість попрощатися з улюбленою групою. І не буде перебільшенням сказати, що це – останній шанс побачити легендарних «скорпіонів» наживо. Now or never! Зараз або ніколи!

Роман ГНАТЮК

У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАПОВІДНИКУ «СОФІЯ КИЇВСЬКА» УРОЧИСТО ВІДКРИЛАСЯ ВИСТАВКА САКРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА «НАРОДНА ІКОНА ПОЛІССЯ»

17 жовтня 2012 року за сприяння Міністерства культури України у виставкових залах «Хлібні» Національного заповідника «Софія Київська» відбулося урочисте відкриття виставки сакрального мистецтва XVIII–XIX ст. «Народна ікона Полісся» з фондів Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

У заході взяли участь генеральні директори Національних заповідників Олена Сердюк, Андрій Курданов, Любомир Михайлина та Павло Довгошия, директори низки київських музеїв і галерей, представники Чернігівського земляцтва, науковці, колекціонери, краєзнавці, аматори народного мистецтва, гості та представники ЗМІ.

Міністерство культури України представляли директор Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей Мінкультури Андрій Вінграновський, заступники директора департаменту Віктор Вечерський та Андрій Гусак.

Із вітальним словом виступила генеральний директор заповідника «Софія Київська» Олена Сердюк. Вона повідомила, що дата відкриття виставки була обрана не випадково: 14 жовтня виповнилось 85 років від дня народження Андрія Антоновича Карнабеда (1927–2005) – архітектора, краєзнавця, кандидата архітектури, одного з засновників фондів колекцій заповідника

«Чернігів стародавній», першого голови місцевої організації охорони пам'яток історії та культури в Чернігові. Саме під його керівництвом було здійснено численні експедиції по Чернігівській області і зібрано велику кількість предметів сакрального мистецтва, які увійшли до фондової колекції заповідника. Отже, ця виставка – данина пам'яті видатній особистості, діяльність якої допомогла зберегти для нащадків унікальні речі, зокрема, цінні експонати сакрального мистецтва Чернігівщини XVIII–XIX століть.

Звертаючись до присутніх, Олена Михайлівна подякувала колективом Національного заповідника «Софія Київська» та Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній» за чудове свято з нагоди відкриття виставки,

нагадала, що нещодавно Заповідником було започатковано низку спільних проектів з іншими музейними закладами України, одним із яких стала виставка ікон та старожитностей з фондів заповідника «Чернігів стародавній». Натомість, до Чернігова переїде виставка, присвячена 110-й річниці від дня народження видатного українського архітектора, відомого дослідника сакральних пам'яток України Миколи В'ячеславовича Холостенка, що дотепер експонувалась у «Хлібні».

Генеральний директор заповідника «Чернігів стародавній» Андрій Курданов у зустрічній промові наголосив, що Заповідник у Чернігові був створений свого часу як філія «Софії Київської» (цей статус зберігався за ним до 1978 року), тому обидва заповідники мають давні спільні традиції, які треба

продовжувати та розвивати й надалі.

Зазначимо, що урочисте відкриття виставки проходило у супроводі аматорського хору з с. Пакуль Чернігівського району. Окрім унікальних зразків іконопису (більшість із них – це народні ікони з суто українськими типажми святих, виписані у стилі наїв та прикрашені яскравими стилізованими зображеннями великих пишних квіток з додатковим дрібним рослинним орнаментом) та інших експонатів із фондів Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній», на виставці представлено старовинні предмети побуту та велику кількість унікальних вишитих рушників з приватної колекції місцевого краєзнавця Юрія Дахна (с. Москалі, Чернігівська обл.).

Народна ікона, яка широко побутувала серед сільських і міських верств населення, репрезентує значний пласт культури, тісно пов'язаний із декоративно-ужитковим мистецтвом і фольклором. Органічним доповненням до українських ікон у народному мистецтві та побуті завжди були вишивані і ткані власноруч рушники. Експоновані на виставці зразки рушників Чернігівщини XIX–XX ст. відзначені композиційним хистом, соковитістю барв, надзвичайною майстерністю виконання, різноманіттям сюжетів та декоративністю

орнаментів. Особливу увагу відвідувачів привернули оригінальні жартівливі написи, вишиті на багатьох рушниках.

Справжньою ж родзинкою експозиції стала унікальна ікона XIX ст. з подвійним зображенням «Богоматір. Несення Христа», виконана олійними фарбами на гофрованій дошці (на іконі вміщено одночасно два різних зображення, які можна побачити під різним кутом). Ця ікона представлена в постійній експозиції Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній» і була привезена тільки на відкриття виставки. Так само – тільки у день відкриття – Юрій Дахно та члени його родини проводили для всіх охочих майстер-клас із ткацтва.

Нагадаємо, виставка сакрального мистецтва Чернігівщини XVIII–XIX ст. «Народна ікона Полісся» експонуватиметься на другому поверсі пам'ятки архітектури XVIII ст. «Хлібня» Національного заповідника «Софія Київська» до 10.12.2012 року.

147 ПАМ'ЯТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ ВНЕСЕНО ДО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ НЕРУХОМИХ ПАМ'ЯТОК УКРАЇНИ

10 жовтня 2012 року Кабінет Міністрів України ухвалив постанову за № 929, якою внес до Державного реєстру нерухомих пам'яток України 147 пам'яток національного значення, а саме – об'єкти архітектури, містобудування, історії, археології, монументального мистецтва, науки і техніки, ландшафту, садово-паркового мистецтва.

Попередня аналогічна постановою уряду була ухвалена три роки тому. Тоді до Державного реєстру внесли 744 пам'ятки національного значення. Відтак сьогодні Державний реєстр нерухомих пам'яток України включає 4719 пам'яток, із яких 891 – національного значення, а 3828 – місцевого.

Останнє поповнення реєстру – це пам'ятки настільки значущі для національної культури, що про кожну з них можна написати наукову монографію, детективний роман, розробити туристичний путівник, а деякі, на жаль, можуть фігурувати у кримінальних справах.

От хоча б садиба родини художників Мурашків на вул. Мала Житомирська у Києві: спочатку міська влада віддала цю пам'ятку (тоді – місцевого значення) приватному інвестору, який методично почав доводити будівлі

Масандрівський палац у Криму

до повної руйнації, щоб на тому місці збудувати чергового хмарочоса. Проте державні органи вчасно (тобто ще до повного знищення пам'ятки) схаменулися і прокуратура порушила кримінальну справу стосовно посадовців ТОВ «Пантеон-Інвест» та ТОВ «Вестіга» за знищення історичної пам'ятки XIX століття – садиби художника Мурашка. У прокуратурі повідомили, що чотири житлові будинки садиби Мурашка на вул. Малій Житомирській, 12-А, 12-Б, 14-А, 14-Б у 2008 році були незаконно передані в приватну власність ТОВ «Пантеон-Інвест» та ТОВ «Вестіга». У травні 2012 року за позовами прокуратури пам'ятку повернули столичній громаді. «Посадовці товариств «Пантеон-Інвест» та «Вестіга» не вживали жодних заходів для збереження пам'яток. І фактично довели останні до знищення», – відзначили в прокуратурі.

Не менш трагічною є доля так званої Цитаделі у Львові, де на

теренах колишньої австрійської фортеці під час Другої світової війни нацисти влаштували концтабір Шталаг-328, в якому знищили безліч полонених, євреїв та інших «ворогів рейху». Натомість львівська міська влада протягом останніх років намагалася віддати це страшне місце під комерційну забудову (готелі й торговельно-розважальні заклади). Відтепер на комерції та розвагах поставлено крапку.

До Державного реєстру потрапили ще й такі знакові пам'ятки, як комплекс Масандрівського палацу в Криму, хутір «Надія» на Кіровоградщині, історичні кінні заводи на Луганщині – Деркульський та Лимарівський, місце падіння літака Петра Нестерова після першого в світі повітряного тарану під Жовквою на Львівщині, меморіал Українських січових стрільців на горі Маківка, земляні укріплення Київської фортеці, гуманітарно-просвітницький комплекс у Глухові, будинки

Церква Різдва Пресвятої Богородиці у селі Нижній Вербіж

Андріївський узвіз у Києві

Національного музею у Львові та багато інших. А пам'ятка містобудування національного значення у Києві, яка називається «Замкова гора – Андріївський узвіз» – це взагалі нове слово у вітчизняній пам'яткоохоронній справі, коли єдиною цілісною пам'яткою національного значення оголошуються не окремі об'єкти чи їх сукупності, а велика частина міста з усім, що там є. Відтепер будь-які роботи на Андріївському узвозі мають відповідати жорстким вимогам пам'яткоохоронного законодавства.

Дуже важливо, що тепер до Державного реєстру внесені за категорією національного значення пам'ятки основних національних заповідників, підпорядкованих Міністерству культури: «Давній Галич», «Переяслав», «Глухів», «Чигирин», «Чернігів стародавній», «Качанівка», «Херсонес Таврійський».

Окрім того, ця постанова Кабінету Міністрів «розблокувала»

ситуацію щодо включення двох українських номінацій до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО: комплекс некрополя Херсонеса Таврійського з монастирем Богоматері Влахернської, давня дорога з залишками виробничих майстерень – це частина внесеної Україною до Комітету Всесвітньої спадщини номінації «Стародавнє місто Херсонес Таврійський та його хора (V ст. до н.е. – XIV ст. н.е.)» (м. Севастополь, Національний заповідник «Херсонес Таврійський»). А церква Різдва Пресвятої Богородиці у селі Нижній Вербіж на Івано-Франківщині входить до складу транснаціональної номінації «Дерев'яні церкви Карпатського регіону України і Польщі». Згідно з міжнародними вимогами ці пам'ятки повинні мати національний статус, чого й досягнуто урядовою постановою від 10 жовтня.

Департамент культурної спадщини та культурних цінностей Мінкультури продовжує опрацьовувати облікову документацію ще на сотні пам'яток, які найближчим часом будуть вноситися до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Департамент культурної спадщини та культурних цінностей

У МІНІСТЕРСТВІ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ОБГОВОРИЛИ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ НЕРУХОМИХ ПАМ'ЯТОК УКРАЇНИ

18 жовтня у конференц-залі Національного заповідника «Софія Київська» Міністерство культури України, Департамент культурної спадщини та культурних цінностей та НДІ пам'яток охоронних досліджень провели розширену робочу нараду стосовно проблем та перспектив формування Державного реєстру нерухомих пам'яток України. У нараді взяли участь керівники органів охорони культурної спадщини Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а також представники Інституту історії НАН України та Українського товариства охорони пам'яток історії та культури.

У вступному слові заступник директора Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей Мінкультури Віктор Вечерський окреслив низку питань, які мають бути обговорені на нараді. Головною проблемою у питанні внесення нових об'єктів до Державного реєстру він визначив відсутність облікової документації на більшість пам'яток, низьку якість наявної облікової документації, нездатність місцевих органів охорони культурної спадщини забезпечити паспортизацію пам'яток.

Крім того, було наголошено на необхідності вироблення чіткої консолідованої позиції щодо кожного об'єкта культурної спадщини між органами охорони культурної спадщини місцевого рівня та міністерством як центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

Своєю чергою, нещодавно призначена очільниця Науково-дослідного інституту пам'яток охоронних досліджень Анна Звіряк розповіла про основні напрямки роботи інституту та про новітні напрямки роботи у питанні формування реєстру. Зокрема, вона повідомила, що інститутом розроблена та впроваджується

автоматизована база даних «Державний реєстр нерухомих пам'яток України», яка призначена для систематизації та впорядкування інформації про нерухоми об'єкти культурної спадщини, що перебувають на державному обліку та внесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Співробітники НДІ пам'яток охоронних досліджень – провідні науковці Лариса Савостіна, Іван Михальчичин, Олексій Попельницький, Станіслав Чорновол – поінформували присутніх про сучасний стан формування Державного реєстру нерухомих пам'яток України, основні проблеми та недоліки в процесі підготовки облікової документації,

а також про вимоги щодо складання статистичної звітності, зокрема «Звіту про нерухоми пам'ятки та об'єкти культурної спадщини».

Учасники наради визнали, що ситуація в цілому по галузі ще далека від задовільної, а саме: відсутня оперативна актуалізована інформація про кількість пам'яток (найгірша ситуація – з об'єктами археології); якість наявної облікової документації не витримує жодної критики; не працюють механізми контролю за станом пам'яток; є суттєві зауваження щодо формування статистичної звітності.

Для вирішення цих та інших проблем необхідно узагальнити наявну інформацію та розробити чіткі механізми її оновлення, провести інвентаризацію пам'яток, раніше взятих на державний облік; уважніше ставитися до укладання облікової документації та виготовлення паспортів пам'яток; сам процес обліку необхідно стандартизувати та автоматизувати, а також ширше застосовувати сучасні засоби обліку, що дозволить поступово перейти до ведення електронного реєстру; потрібно невідкладно запровадити моніторинг та оперативне інформування про стан пам'яток, для чого поетапно створити регіональні центри з охорони культурної спадщини, де проводити

тематичні навчальні семінари та тренінги.

Отже, для суттєвого поліпшення цієї роботи та прискорення формування Державного реєстру слід активізувати роботу в цьому напрямі місцевих органів охорони культурної спадщини та належно забезпечувати координаційну функцію з боку міністерства. Механізм підготовки пропозицій щодо занесення об'єктів до Державного реєстру має бути значно спрощений, але водночас і диференційований стосовно різних видів пам'яток.

Налагодження роботи за двома ключовими напрямками – облік та контроль – вимагає запровадження у масштабах країни єдиної автоматизованої системи, що дозволить комплексно вирішити більшість існуючих проблем у питанні формування Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Нагадаємо, робоча нарада проводилася за ініціативи НДІ пам'яток охоронних досліджень і Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей Мінкультури, з метою акцентування уваги керівників органів охорони культурної спадщини на вирішенні проблем, що ускладнюють та уповільнюють формування Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНОМУ ЗАПОВІДНИКУ «ПЕРЕЯСЛАВ» РОЗРОБЛЯЄТЬСЯ ПРОГРАМА ДІЙ З ПОЛІПШЕННЯ ОБЛІКОВО-ФОНДОВОЇ РОБОТИ

19 жовтня в Міністерстві культури України відбувся брифінг за результатами роботи комісії з перевірки умов зберігання музейних предметів у фондах Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». Із журналістами спілкувались заступник директора Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей Мінкультури Віктор Вечерський; заступник директора Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей Мінкультури – начальник управління музейної справи та нормативно-методичного забезпечення переміщення культурних цінностей Андрій Гусак (голова комісії з перевірки НІЕЗ «Переяслав»), а також повноважні представники Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» – генеральний директор Павло Довгошия та заступник генерального директора з обліку та збереження – головний зберігач заповідника Тетяна Панченко.

Комісію, яка у період з 27.09.2012 р. по 05.10.2012 р. здійснила вибірку перевірку умов зберігання музейних предметів у фондах Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», було створено відповідно до наказу Міністерства культури України від

26.09.2012 р. № 1041. До її складу входили фахівці відомих музейних закладів та заповідників, підпорядкованих Мінкультури, а саме Національного музею Тараса Шевченка, Національного музею народної архітектури та побуту України, Національного заповідника «Софія Київська», Національного науково-дослідного реставраційного центру України тощо.

Комісією здійснено вибіркового огляд фондів приміщень та музейних експозицій Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», вивчено стан обліку предметів музейного фонду та умови їхнього зберігання, проведено бесіди з працівниками та посадовцями закладу, зібрано відповідні документи, які стосуються діяльності закладу.

В результаті проведеної перевірки виявлено низку порушень обліку та збереження предметів музейного фонду, крім того наразі не встановлене місцезнаходження окремих експонатів. Характер зафіксованих комісією порушень свідчить про наявні системні недоліки в організації науково-фондової роботи. Але остаточні висновки можна буде зробити лише після проведення повного звіряння наявності музейних предметів, тобто необхідно завершити інвентаризацію фондів, розпочату у 2010 році з

Брифінг у Міністерстві культури України

ДОВІДКОВО

Заповідник створено на базі комплексу пам'яток історії та культури міста Переяслав-Хмельницький у 1979 р., а у 1999 р. Державний історико-культурний заповідник «Переяслав» було перейменовано на історико-етнографічний та надано йому статус національного. Засновником і першим директором заповідника був видатний український музейник та пам'яток охоронець Герой України Михайло Іванович Сікорський.

У складі заповідного комплексу нині 33 пам'ятки культурної спадщини, з них шість – національного значення та 27 – місцевого, а також 107 об'єктів культурної спадщини, причому по більшій частині з них уже здійснено необхідні дослідження і розроблено облікову документацію. У заповіднику діють 23 музеї різноманітної спрямованості. Унікальною особливістю є наявність скансену – музею під відкритим небом, рухомі та нерухоми пам'ятки якого в єдиному комплексі представляють архітектуру та побут мешканців Середньої Наддніпрянщини. У фондівій колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» близько 220 тисяч предметів, із них понад 181 тисяча одиниць зберігання основного фонду та більше 38 тисяч одиниць науково-допоміжного.

Протягом 2010–2011 років Науково-дослідним інститутом пам'яток охоронних досліджень Мінкультури розроблено План організації території Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (перший серед заповідників України).

приходом до заповідника нового керівництва. Наразі звірено 11 з 37 експозиційних об'єктів, а також чотири фондові інвентарні групи з 20 представлених у заповіднику, тобто загалом близько 70 тисяч музейних предметів (що становить лише 30–40% від їхньої загальної кількості).

Ситуація з фондами у НІЕЗ «Переяслав» наочно продемонструвала необхідність посилення багаторівневого контролю за збереженням культурного надбання, а в разі виявлення проблемних ситуацій – термінового здійснення упереджувальних заходів. Під час перевірки членами комісії надано безпосередньо працівникам закладу необхідну консультаційну допомогу, керівництву НІЕЗ «Переяслав» – рекомендації щодо поліпшення науково-фондової роботи, однак реальне поліпшення стану справ вимагає комплексного підходу та здійснення низки системних заходів.

За дорученням міністра культури України Михайла Куліняка керівництвом заповідника розробляється програма дій з поліпшення фондово-облікової роботи та створення належних умов для збереження унікальних колекцій, започаткованих видатним українським музейником та пам'яток охоронцем Героєм України Михайлом Івановичем Сікорським.

Департамент культурної спадщини та культурних цінностей

ПРИНАГІДНО

НА ПЕРЕХРЕСТІ
МУЗИЧНИХ ДОРІГ

Постійний учасник одного з найвідоміших в Україні фестивалів «Два дні й дві ночі нової музики», одеське фортепіанне тріо «Senza sforzando» виступить у рамках циклу концертів камерної музики «Music-review WEEKEND» 27 жовтня.

Традиційно імпреза відбудеться у приміщенні галереї «АртХол» Фонду сприяння розвитку мистецтва о 19 годині. До складу тріо входять молоді музиканти, що, втім, мають солідні артистичні біографії: піаніст Олександр Перепелиця, скрипаль Володимир Добровольський і віолончелістка Ганна Мамалиженко. Вони представляють цікаву програму під назвою «На перехресті музичних доріг», до якої увійшли твори композиторів України, Литви, Росії, Грузії, Ізраїлю. У ній відобразилася і концептуальна для цього колективу ідея культурно-мистецького діалогу, яку «Senza sforzando» проводить у кожному своєму виступі. Подібний концерт (за винятком деяких номерів) вони місяць тому відіграли на «ГогольFest'і». Окрім класичного «Елегійного тріо» Сергія Рахманінова, це – музика сучасних авторів, написана не пізніше 2001 року.

Більшість опусів, які прозвучать у концерті, належать молодим композиторам і є, так би мовити, найсвіжішою музично-мистецькою продукцією – вони створені у 2011–2012 роках. Це – «Меланхолія» та «ГОПАК» українців Наталії Черній і Богдана Кривопуста, «Камінь» для віолончелі та фортепіано ізраїльської авторки Анастасії Садомської, композиція грузинки Асматі Чібалашвілі «Light» із використанням відеоряду. До слова, Асматі можна зарахувати і до кола українських музикантів, адже вчилася вона в Одеській консерваторії, стажувалася в аспірантурі київської Національної музичної академії, нині живе і працює у Києві.

Литовські композитори Вітавас Германавічус та Арвідас Мальціс – постаті вже не надто молоді, авторитетні й знані у світі сучасної академічної музики. Наприклад, соната «Nidamangrieg» Германавічуса і твір «Чернові очі» Мальціса не раз виконувалися на різноманітних імпрезах нової музики й отримували схвальні відгуки в пресі та інтернет-блогах. Композиція Арвідаса Мальціса в англійському варіанті називається «Blackthorn eyes», тобто «чорні тернові очі». З відомою і улюбленою українцями піснею «Чорні очка, як терен» вона не має жодних музичних перетинів. Однак цікаво послухати, що побачив у чийось тернових очах литовський композитор.

Юлія ПАЛЬЦЕВИЧ

Євген Станкович і сучасний музичний простір

В Україні й світі тривають ювілейні акції, присвячені 70-річчю від дня народження видатного українського композитора Євгена Станковича. Офіційно це була вистава балету композитора «Ніч перед Різдом» у Національній опері та виконання другої редакції фолк-опери «Коли цвіте папороть» у Національній філармонії України. Приемний подарунок отримали також шанувальники таланту Євгена Станковича – CD (прекрасно оформлений!) із записом цього визначного твору. Шоста симфонія, що прозвучала на відкритті XXIII Міжнародного фестивалю «Київ Музик Фест» під орудою Федора Глуценка, численні камерні й хорові твори у фестивальных концертах ніби продовжували ювілейні програми, нагадуючи, що знаменну дату святкують багато виконавців різних амплуа. Своє слово сказали і музикознавці – вийшла друком та була презентована книга «О настоящем, о былом размышляет Евгений Станкович в беседах с Еленой Зинькевич».

І все-таки, на жаль, великого фестивалю музики нашого геніального сучасника не було. Можливо, він цього не захотів сам. «Не люблю ювілеїв, вони мене дратують», – якось зізнався у бесіді. Скромність, навіть сором'язливість – ці риси так прикрашають славного музиканта, відкривають у ньому ще й талант Людини, яка все життя присвячує відданому служінню Мистецтву. «Творча праця – це особливий стан, який вимагає відповідного психологічного, духовного, емоційного налаштування. Це – частина життя, навіть саме життя, всепоглинаюча пристрасть, яка забирає всього тебе без останку», – говорив він в одному з інтерв'ю.

Масштабність обдаровання дозволила йому за досить короткий час (з 1966 року) увійти своєю творчістю до когорти провідних композиторів світу XX – початку XXI століть. З його іменем українське музичне мистецтво посіло гідне місце у світовій культурі. Євген Станкович – автор шести симфоній для великого симфонічного оркестру, десяти камерних симфоній, шести балетів, фолк-опери «Коли цвіте папороть», камерної опери «Сільські сцени», хорових, камерно-вокальних та інструментальних творів, музики до шести драматичних вистав і понад ста кінофільмів. Він – Герой України, народний артист, лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка, володар численних нагород і відзнак. Його Третя камерна симфонія увійшла в десятку найкращих творів світу організації ЮНЕСКО за 1985 рік. Його музика звучить в концертних залах Канади, США, Німеччини, Франції, Іспанії, Югославії, Китаю, Філіппін.

Що ж вабить до музичного всесвіту Станковича? Відповідь ми шукаємо у самій музиці композитора, яка хвилює, «зачіпає за живе». Кожен твір, у якому б жанрі він не був написаний, має свій особливий енергетичний заряд, який діє на слухача з першого ж такту і тримає його в напруженні до останньої ноти. Цей магнетизм притаманний лише талановитим музикантам, як кажуть: «Його відзначив Бог».

Дослідниця творчості Євгена Станковича, доктор мистецтвознавства Олена Зинькевич так написала про стиль композитора: «Який звуковий образ виникає в уяві при імені "Станкович"? Без сумніву, могутні мазки його сценографічного

“пензля” з гіперболізмом засобів і масштабів, з надмірним напруженням музичної тканини: поліпластові тутті, громоподібні акустичні виверження, що викликають аналогії з буйством стихій... Але є в його музиці й інше – занурення у таку невимовну тишу, що здається, ніби чути подих думки!» У своїх творах Євген Станкович завжди мовою музики спілкується зі слухачами, розкриваючи щиро і відверто найпотаємніші порухи людської душі, залучаючи до філософських роздумів, дивуючи злетом фантазії, наснажуючи високою духовністю.

Яскравий, експресивний, масштабний у своїх творах, він зовсім інший у діловому й товариському спілкуванні. Його не зіпсували високі титули, премії, нагороди, керівні посади. Для колег і друзів він завжди залишається привітним, товаришким, людиною зі світлою енергетикою! До Євгена Федоровича тягнуться учні (він очолює кафедру композиції у

«Музика Євгена Станковича має особливий магнетизм. У ній відчужаються великі земні енергії, силові поля, які насичують все звучання особливою експресією»

НМАУ імені Петра Чайковського), колеги-композитори й музикознавці. Митець має прекрасну родину, в якій всі музиканти. Дружина Тамара – піаністка, дочка Рада – музикознавець, син Євген – скрипаль.

В інтерв'ю газеті «День», надрукованому цьогогоріч саме в день його народження, Євген Станкович сказав, що дуже хотів би почути свою фолк-оперу «Коли цвіте папороть». Із цим твором пов'язані драматичні фрагменти біографії Маєстро. 1978 року, після генеральної репетиції опери в палаці «Україна» прем'єру було відмінено за розпорядженням чиновників, які угледіли в геніальному творінні прояви «українського буржуазного націоналізму». Яким ударом стала ця звістка не лише для композитора, а й для всіх, хто народжував виставу! На довгих три десятиліття твір покладали «на полицю».

Але животворні сили народного мистецтва, перлини українського фольклору, які надихали автора під час роботи над оперою, пробивали всі заборони.

Фрагменти другої дії «Купало», хорові номери, обробка народної пісні «Глибокий колодязю» жили власним життям – завдяки ентузіазму та сміливості окремих виконавців (камерного хору «Київ», очолюваного Миколою Гобдичем, хору імені Григорія Верьовки під орудою Анатолія Авдієвського, який показав твір у Національній опері з хореографією Алли Рубіної).

І, нарешті, у 2011 році на фестивалі «Музичні прем'єри сезону» відбулося концертне виконання другої редакції опери. Цей варіант прозвучав і на нещодавньому ювілейному концерті у Національній філармонії, викликавши у публіки шалений сплеск емоцій. Національний заслужений академічний симфонічний оркестр України, диригент Володимир Сіренко і Національний заслужений академічний український народний хор імені Григорія Верьовки (художній керівник – Анатолій Авдієвський) захопили своїм високим виконавським мистецтвом слухачів.

В опері «Коли цвіте папороть» розкрито багатющу, талановиту душу українського народу – з його славною історією, традиціями. Євген Станкович створив справжнє музичне дійство, в якому, як коштовні перли, виблискують зразки українського фольклору, до яких доторкнулася рука справжнього Майстра. Через музику цієї опери постає образ самої України. Диригент Володимир Сіренко відзначає: «Музика Євгена Станковича для мене має особливий магнетизм. У ній відчужаються великі земні енергії, силові поля, які насичують все звучання особливою експресією».

Композитор симфонічного типу мислення, Станкович наділяє цією особливою якістю і народну пісню, й обряд. Симфонізація притаманна також балетним і вокальним творам Маєстро. Мабуть, тому його великі хорові композиції («Симфонія-диптих» для хору а cappella на вірші Тараса Шевченка, Каддіш-Реквієм «Бабин Яр», «Панахида за померлими з голоду», «Слово о полку Ігоревім») так близькі до його симфоній.

Велике значення для творчості Станковича має також духовна музика. У 2000 році з'явилися «Три псалми», а пізніше, на фестивалі «Золотоверхий Київ» прозвучала «Літургія святого Іоанна Златоуста». З успіхом виконувався капелою «Думка» та хором «Київ» концерт Євгена Станковича «Господи, Владико наш» на тексти з Книги Псалмів. У своїх духовних творах композитор сповідує вищі духовні цінності й, будучи сам глибоко віруючою людиною, передає через музику особливий стан зосередженості та молитовності. «Невже це все підвладно одній людині? – мовив якось Микола Гобдич. – Якими ж багатствами повніть земля, що народила й подарувала людству такого Майстра!»

Нам всім випало велике щастя жити в один час з такою людиною – слухати його музику, спілкуватися, відчувати тепло його гумору, бачити доброзичливу посмішку. Навіть сама його присутність створює в концертному залі особливу ауру. Євген Станкович – беззаперечно унікальна постать у сучасному музичному просторі. Його творчі набутки – це цільний всесвіт, який належить людству.

Галина СТЕПАНЧЕНКО

Харків, Гіннес і Шельменко

Минулий тиждень для театральної столиці України видався насиченим ювілейними святкуваннями. Харківський державний академічний український драматичний театр імені Тараса Шевченка відзначив 90-ліття, а кількома днями пізніше у цьому ж театрі було зіграно 2200 виставу «Шельменко-денщик» Г. Квітки-Основ'яненка, на якій були присутні члени комісії «Світових рекордів Гіннеса».

Урочистості почалися театралізованим дійством із короткими екскурсами в історію театру та виступами акторів в образах персонажів вистав «Смішні гроші», «WOYZECK», «22 поцілунки, 4 млості та 1 мігрень», «Спокуса по-італійськи», «Зойчина квартира» тощо. Також гості подивились на кіноекрані унікальні кадри хроніки з історії театру.

Колектив Харківського державного академічного українського драматичного театру імені Тараса Шевченка з ювілеєм поздоровили голова Харківської обласної ради Сергій Чернов, голова Харківської облдержадміністрації Михайло Добкін, колеги з інших театрів та установ культури міста. Від імені харківського міського голови Геннадія Кернеса працівників театру привітала заступник міського голови з питань охорони здоров'я та соціального захисту населення Світлана Горбунова-Рубан.

Історія Харківського театру імені Тараса Шевченка – уособлення розвитку театрального мистецтва в Україні. Засновник театру, реформатор української

Харківський академічний український драматичний театр імені Т. Шевченка

сцени Лесь Курбас дав йому поетичну назву першого весняного місяця – «Березіль». Це був сміливий і міцний експериментальний колектив, в якому пломеніли молоді таланти – Амвросій Бучма, Мар'ян Крушельницький, Наталя Ужвій, Йосип Гірняк, Валентина Чистякова, Лесь Сердюк, Данило Антонович, Іван Мар'яненко, Федір Радчук та інші.

Першу виставу «Березолю» «Жовтень» було здійснено 7 листопада 1922 року. У 1926-му «Березіль» переїхав до Харкова. 16 жовтня прем'єрою вистави «Золоте черево» Ф. Кроммелінка почався перший харківський сезон театру Леся Курбаса.

Всім відомі роботи Леся Курбаса, художника Вадима Меллера, драматурга Миколи Куліша. У творчій співдружності вони створили, зокрема,

вистави «Народний Малахій» (1928), «Мина Мазайло» (1929), «Маклена Граса» (1933), які набули широкого розголосу в Україні, а перші дві навіть стали

У ролі Шельменка народний артист України Михайло Покотило

підставою для всеукраїнської літературної дискусії.

Ще з часів Леся Курбаса було престижно працювати у харківському театрі. Адже керували ним відомі митці. Майже двадцять років «Березіль» очолював Мар'ян Крушельницький. Послідовник Курбаса створив героїко-романтичний театр, що під його керівництвом входив до п'ятірки найкращих театральних колективів колишнього СРСР. У 1965–1966 роках головним режисером був Віталій Смоляк. Його змінив Володимир Оглоблін, який перебував на посаді головного режисера протягом трьох років. Актори-«шістдесятники» Володимир Маляр, Валерій Івченко, Агнеса Дзвонарчук, Людмила Платонова, Лідія Стілик та інші зазначали: «Всі ми вийшли зі школи Оглобліна». Режисер-педагог із багатою художньою

Сьогодні у ролі Шельменка виступає народний артист України Петро Рачинський

уявою виховував акторів, здатних відтворювати тонкі психологічні нюанси у цілісних образах сценічних героїв...

Спектакль-рекордсмен «Шельменко-денщик» Г. Квітки-Основ'яненка було поставлено 70 років тому в одному з клубів невеличкого шахтарського містечка Кизил-Кія у Киргизії, де на той час трупа шевченківців перебувала в евакуації. Видатному українському акторові і режисерові, соратнику Леся Курбаса Василю Васильку захотілося зробити життєрадісний спектакль, який би додавав позитивних емоцій у тяжкі воєнні роки. Вибір випав на «Шельменка...». Художник Вадим Меллер тоді обійшовся мінімальними ресурсами. Декорації виготовили із пофарбованого картону, жіночі костюми шили із марлі, а чоловічі – з байки. У ролях були зайняті Василь Василько, Лідія Криницька, Поліна Куманченко, Данило Антонович, Михайло Покотило, Володимир Сокирко, Любов Гаккебуш, Василь Матвеев, Ніна Герасимова, Микола Савченко, Юлія Розумовська, Римма Кіріна. Спектакль також грали фронтовою бригадою на передовій. Тисячна вистава відбулася 1969 року, а 2000-а – у 1994 році.

Керівництво театру не планує знімати комедію з репертуару. Вона досі користується популярністю у глядачів.

– Ми пишаємося нашим сьогоденням та історією. Створюючи нові постановки, ніколи не забуватимемо про п'єси, які принесли славу трупі. Позбутися їх – це просто зрадити себе і театр, – говорить художній керівник театру Олександр Аркадін-Школьник.

Фото Владлени СВЯТАШ

Глядачі очікують прем'єр

Новий сезон харківського театру розпочали прем'єрами. Сьогодні кожна трупа прагне зацікавити якомога більше глядачів своїми новими роботами. Якщо в минулі роки неофіційне лідерство належало академічному російському драматичному театру імені О. Пушкіна, який відвідувало чи не найбільше глядачів, то сьогодні першість здобув академічний український драматичний театр імені Т. Шевченка. Торік до його каси від продажу квитків надійшло найбільше – два мільйони гривень.

– На вистави «Божевільний Журден», «Зойчина квартира», «Примадонни» завжди аншлаг, – зазначає художній керівник театру, заслужений діяч мистецтв України Олександр Аркадін-Школьник.

Нинішній сезон шевченківці вирішили відкрити одразу двома прем'єрами. На великій сцені – «театральними інтригами» під назвою «Лев Гурич Синичка, або Бенефіс дебютантки»

Спектакль «Забути Герострата!»

за Марком Кропивницьким у постановці О. Аркадіна-Школьника. Марко Лукич здійснив у 1909 році переробку відомого водевілю Дмитра Ленського. Рукопис було знайдено у музеї театрального, музичного та кіномистецтва України. Знаний усіма водевіль шевченківці оформили у рамки спектаклю – без звичної музики і

куплетів. Але привабливості від цього він не втратив.

На малій сцені – п'єсою японського драматурга Куніо Сімідзу «Акторська гримерна» у постановці заслуженої артистки України Оксани Стеценко. Події вистави розгортаються у звичайній гримерці між чотирма акторками. Вони мріють про не зіграні ролі, сваряться і з'ясовують

стосунки, кожна з них готова на все заради можливості зіграти омріяну роль, навіть на вбивство. Саме цю п'єсу було успішно показано на недавньому V Міжнародному фестивалі театрального мистецтва «Театр. Чехов. Ялта».

Академічний російський драматичний театр імені О. Пушкіна порадував харків'ян і гостей міста спектаклем Григорія Горіна «Забути Герострата!» у постановці заслуженого працівника культури України Анатолія Вецнера. Це третя вистава цього драматурга, що йде на харківській сцені, і вона, напевне, стане такою ж улюбленою, як і попередні – «Поминальна молитва» та «Блазень Балакіревіч, або Придворна комедія».

Новий сезон Харківський національний академічний театр опери і балету імені М. Лисенка відкрив своєю вже відомою оперою Миколи Лисенка «Тарас Бульба». Неординарності події додав той факт, що за диригентським пультом того дня був праправнук,

повний тезка великого композитора, заслужений діяч мистецтв України Микола Лисенко.

Театр для дітей та юнацтва запросив харків'ян на прем'єру спектаклю «Капітан Фракас», поставленого запрошеним режисером Олександром Ковшуним за мотивами однойменного роману Теофіля Готье. Як глядачі, так і театрознавці одностайні у думці, що вистава стала своєрідним проривом у репертуарі театру. Сюжет цікавий: бідний барон засидівся у своєму замку, і ось у нього знайшовся привід приєднатися до бродячих акторів...

Відрядно визнати, що, незважаючи на матеріально-фінансові труднощі, які нині присутні у кожному театрі, творчі колективи все-таки знаходять можливість радувати своїх глядачів цікавими прем'єрами. Кожен театральний сезон у Харкові за традицією розпочинається показом нового спектаклю. Глядачі до цього звикли. І театри, як бачимо, відповідають взаємністю.

Сторінку підготував
Володимир СУБОТА,
власкор «Культури і життя»
Харків

Козацькому роду нема переводу!

У колісці Запорізького лицарства пройшов III Всеукраїнський козацький фестиваль «Покрова на Хортиці».

Збереження, відродження та популяризація народного мистецтва, підвищення ролі традиційної козацької культури у формуванні світогляду та духовності українців – таку шляхетну мету поставили перед собою організатори заходу, започаткувавши козацький фестиваль у 2010 році. І той факт, що третій рік поспіль він збирає на славетній хортицькій землі тисячі учасників з усіх куточків України та й з інших країв далекого і близького зарубіжжя, наочно підтверджує його доцільність.

Упродовж 10 днів, з 5 по 16 жовтня, на Запоріжжі відбулося чимало цікавих і значущих подій у рамках фестивалю: Покровський ярмарок, XVI Міжнародний фестиваль козацьких бойових та традиційних мистецтв «Спас на Хортиці» ім. Анатолія Єрмака, I Всеукраїнський відкритий дитячо-юнацький фестиваль-конкурс українського народного мистецтва «Яскрава країна на Хортиці-2012», Свято бандурного мистецтва, «Дні вишиванок», виїзні концерти аматорських творчих колективів України в райони області, заходи Свята Покрови Пресвятої Богородиці.

Церемонія відкриття III Всеукраїнського козацького фестивалю «Покрова на Хортиці» відбулась 5 жовтня 2012 року на території навчально-виховного комплексу «Запорозька Січ» за участю керівників області та міста, офіційних осіб. Окрасою свята стали виступи дитячих творчих колективів, а також заслуженого артиста України Олега Григор'єва в образі отамана та народного артиста України Юрія Бакума в образі Богдана Хмельницького. Продовжилось свято на плац-майданчику, де кращі вихованці навчально-виховного комплексу «Запорозька Січ» продемонстрували свою спритність, сміливість ведення рукопашного бою, джигітування. В рамках відкриття фестивалю для спеціалізованих козацьких класів було проведено «Урок козацтва».

Також цього дня у храмі Покрови Пресвятої Богородиці історико-культурного комплексу «Запорозька Січ» Національного заповідника «Хортиця» почала працювати виставка 20 старовинних ікон із фондів музею та приватних колекцій ікон Покрови Пресвятої Богородиці «Образи православних святих у духовному світі запорозького козацтва».

У рамках заходів Всеукраїнського фестивалю запоріжці відзначали День народження рідного міста. Центральною подією святкування 242-річчя обласного центру вже традиційно стало проведення Покровського

ярмарку. Кульмінацією Покровського ярмарку стала театралізована вистава на каскаді фонтанів «Райдуга» за участю професійних артистів та самодіяльних колективів. Зі сцени запоріжців привітав голова Запорізької облдержадміністрації Олександр Пеклушенко, який передав святкові вітання запоріжцям від Президента України Віктора Януковича.

У рамках фесту в Запорізькому національному університеті пройшло свято бандурного мистецтва «Дзвени, моя бандуро, стоголоссям, і хай на святі вишивка цвіте!» та День вишиванок. Для учасників Свята було організовано чудову виставку вишиваних рушників і сорочок.

XVI Міжнародний фестиваль козацьких бойових та традиційних мистецтв «Спас на Хортиці» ім. Анатолія Єрмака, що відбувся в рамках програми фесту, зібрав понад 1000 учасників та гостей з шести країн. Представники України, Білорусії, Росії, Молдови, Грузії та Азербайджану за пекло змагалися у володінні козацьким рукопашем, провели показові бої зі своїх національних видів єдиноборств. Уперше тут пройшов чемпіонат Європи з козацького бойового мистецтва. У різних вагових категоріях за першість боролися понад 100 учасників. А на бої лава на лаву на о. Хортиця зійшлися шість команд, у тому числі й збірні бійців з країн СНД. Утім, побороти запорізьких козаків нікому не вдалося. Перемогу здобула команда «Спас-кремінь».

Аматорські творчі колективи України, які приїздили до Запоріжжя на фестиваль, побували з виїзними концертами в районах області.

Головні ж події фестивалю під гаслом «Хортиця єднає Україну!» розгорнулись на території історико-культурного комплексу «Запорозька Січ» Національного заповідника «Хортиця» на свято Покрови Пресвятої Богородиці та День українського козацтва. І попри несприятливі погодні умови люди навіть не думали розходитися,

а продовжували спілкуватися та брати участь у культурно-мистецьких заходах фестивалю. А вони ж були того варті.

Розпочались урочистості зі святкового молебню на честь Покрови Пресвятої Богородиці за участю церковних хорових колективів. Молебен правив у Січівій церкві Покрови Пресвятої Богородиці архієпископ Запорізький та Мелітопольський Лука.

На «Козацькому колі» Національного заповідника «Хортиця» на урочистостях з нагоди Дня українського козацтва голова Запорізької облдержадміністрації Олександр Пеклушенко та голова Запорізької обласної ради Павло Матвієнко нагородили кращих представників козацьких формувань орденами «Запорізька слава», медалями «Козацька звитяга», хрестами «За розвиток Запорозького козацтва».

– Саме завдяки Хортиці та козакам в українському суспільстві поширюється думка, що кожен справжній українець повинен хоч один раз у житті, а краще – один раз на рік побувати на Хортиці, яка була, є та завжди буде духовним серцем України. Хай живе Україна! Слава героям! – зазначив Олександр Пеклушенко.

Далі святкові заходи продовжувались на великій сцені, встановленій на центральному майдані історико-культурного комплексу «Запорозька Січ». Представники обласної та міської влади привітали учасників та гостей фестивалю зі святом. Вітання надійшло також від міністра культури України Михайла Кулиняка.

Прикрасою свята став виступ українського академічного фольклорно-етнографічного ансамблю «Калина» (художній керівник – заслужений діяч мистецтв України Валерій Дебелій), який є справжнім втіленням жанрового симбіозу: музики, танцю, співу, живопису.

Не залишились без уваги і діти. На Малому коші історико-культурного комплексу актори обласного театру ляльок показали виставу «Козацька сила» за п'єсою запорізького драматурга О. Віженка, присвячену Дню українського козацтва. У виставі вперше використовувались побутові символи та тростяні ляльки.

Згодом на головній сцені відбувся гала-концерт I Всеукраїнського Відкритого дитячо-юнацького фестивалю-конкурсу українського народного мистецтва «Яскрава країна на Хортиці-2012», в якому брали участь найкращі вокальні та хореографічні дитячі колективи з різних областей України.

Відвідавши містечко майстрів «Запорізькі обереги», учасники та гості фестивалю мали змогу ознайомитись з виробами майстрів декоративно-прикладного мистецтва Запорізького краю та взяли участь у майстер-класах з традиційних видів народної творчості.

На майданчику «Національне подвір'я» 19 національно-культурних товариств області ознайомили гостей та учасників фестивалю з народними традиціями, звичаями, кращими зразками народної творчості. Творчі колективи і солісти національно-культурних

товариств подарували глядачам яскраву різнобарвну концертну програму.

Завершився святковий день грандіозним театралізованим дійством «Всі ми, браття, козацького роду!», яке підготували творчий колектив Запорізького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. В. Г. Магара спільно з творчими та козацькими колективами: кінним театром «Запорозькі козаки», театрами козацького бою «Запорозький Спас» та вогню «Юрак». Головний режисер дійства – заслужений діяч мистецтв України Євген Головатюк. Головний герой театралізованого видовища – українське козацтво, втілене в образі Тараса Бульби. У ролі Тараса Бульби – народний артист України Михайло Голубович. Вражаючі картини битв козаків з татарами й поляками, захопиви сцени козацького побуту на Січі, колоритні танці й пісні, акторська майстерність і вправність вершників, усе це не залишило байдужими глядачів дійства.

Усього в заходах III Всеукраїнського козацького фестивалю «Покрова на Хортиці» взяли участь 6 країн, 19 областей, близько 100 творчих колективів, понад 2 тисяч учасників, 200 майстрів народного мистецтва, 19 національно-культурних товариств.

Фестиваль набув загальнонаціонального визнання. Міністр культури України Михайло Кулиняк передав усім учасникам і гостям заходу побажання успіхів та націлів на подальше продовження традицій запорозького козацтва, збереження культурно-історичної спадщини. А голова Запорізької обласної державної адміністрації Олександр Пеклушенко зазначив, що ця культурно-мистецька подія під гаслом «Хортиця єднає Україну!» є яскравим свідченням національного та духовного відродження країни і поставив завдання вже розпочати підготовку до нового IV Всеукраїнського козацького фестивалю, який повинен перевершити попередні і за рівнем організації, і за масовістю. Задля цього фінансування фестивалюних заходів буде збільшено.

І вже сьогодні режисерська група фестивалю готова виконати поставлену задачу.

Нехай Покров Пресвятої Богородиці зберігає всіх нас і нашу країну!

Ірина КОНАРЕВА,
начальник управління культури і туризму Запорізької обласної державної адміністрації, заслужений працівник культури України, художній керівник III Всеукраїнського козацького фестивалю «Покрова на Хортиці»

Три засадничі теми Ігоря Гавришкевича

Він – один із найскравіших сучасних представників Львівської художньої школи, продовжувач традицій Олекси Новаківського, Романа і Маргіт Сельських, Зеновія Флінта.

З-посеред інших Ігоря Гавришкевича вирізняє неповторний художній стиль: дивишся на його картини, і ніби бачиш вітражне скло. А ще в цих творах закодовані символи духу українського народу, ті джерела, звідки черпається наснага патріота на звитяги. Що й не дивно, адже художник (а також викладач класичного живопису у Львівській національній академії мистецтв і... директор Личаківського цвинтаря!) ретельно вивчав історію національних витоків і сам був безпосереднім учасником відродження народних традицій і державності. За словами мистецтвознавця Романа Яціва, у Гавришкевича «миттєве трансформується у вічне», а «світ, запліднений його чуттєвістю і думанням, позначений рисами експресії і спокою в цілісній субстанції Духу».

ДЖЕРЕЛА ТВОРЧОСТІ

Переглядаємо картини художника, увічнені у книзі-альбомі з промовистою назвою «Дух. Джерело. Воля», в ошатних рамах у майстерні. За не одним горнячком кави, смачно звареної дружиною пана Ігоря пані Галиною, бесідуємо про мистецтво. На мансардовому поверсі двоповерхової оселі, зведеної власними руками художника, затишно і прибрано. Посприяли дружина

«Козацький похід»

разом з доньками Роксоланою та Яриною.

З пієтетом пан Ігор розповідає про своє дитинство в багатодітній родині. Із дев'ятох дітей був сьомим. Восьмирічним уже проявив здібності до малювання. Згадує, як старанно копіював із книг портрети українських письменників. Мати-вишивальниця хвалила. Лагідно приказувала: «Ти мій князь Ігор». (Саме на честь київського князя й назвала синочка). Дванадцятирічному хлопчику доручила малювати образки святих, які потім вишивала на замовлення на філонах священників. Пані Ксенія, знатна майстриня, передала синові свою працелюбність і художній хист. Пан Степан, батько Ігоря, в рідному Липовці, що в Яворівському районі Львівської області,

був відомим казкарем. Від нього в художника – талант бачити за буденністю – диво, і негмовна творча наснага.

ВОЛЯ ДО ВЛАДИ МИСТЕЦТВА

Визначним моментом у житті Ігоря Гавришкевича став період здобуття Україною незалежності. Чоловік активно включився у громадську діяльність і разом з друзями став одним із засновників «Товариства Лева». Тоді галичанин загорівся ідеєю відродження народних традицій рідного краю. Почали колядувати, щедрувати та водити вертеп. Такий фольклор був цікавим навіть на Сході України. Але туди Ігор Гавришкевич вирушив із вертепом уже з депутатським мандатом у кишені. На сьогодні він

– депутат міської ради Львова трьох періодів. Паралельно працює у виконкомі в комісіях: як правозахисник і господарник. І вже 17 років обіймає посаду... директора Личаківського цвинтаря.

– Спочатку місце роботи мене лякало, хоча у студентські роки ми охоче прибирали на цвинтарі і тим допомагали вберегти могили відомих людей від забуття, – відверто каже співрозмовник. – А потім я зрозумів, що краще мене ніхто не зробить кладовище місцем гідної пам'яті. Отак і з'явився музей Личаківський некрополь, який нині не тільки місце останнього спочинку, а й територія архітектурних шедеврів, які цікаві як українцям, так і іноземцям.

ДУХ І СИМВОЛ

– Навчаючись за спеціальністю «Різьбяр», ніколи не переставав займатися етюдами, – каже художник. – Хоча на початку я вправлявся в скульптурі. Мені здавалося це солідним дорослим заняттям. Але живопис перемиг... – щиро розповідає пан Ігор.

В Україні традиційно склалося в мистецьких колах, що бути тільки художником, то велика розкіш. Практично кожен митець офіційно займає певну посаду, де отримує зарплату. Але Ігор Гавришкевич, який не малює на замовлення картини, зізнається, що на кусень хліба для своєї сім'ї міг би заробити і живописом. Його картини часто виставляються в художніх салонах. Вони – у колекціях високопосадовців з різних країн світу.

Роботи Ігоря Гавришкевича умовно можна об'єднати за

кількома темами. Це – «дух» (відображення національного піднесення в Україні, відновлення державності). Найкраще їй відповідає картина «Народження волі» (1991). Митець каже, що писав її під час ГКЧП. Хоча вже 1990 року ним були створені і «Нескорені», і «Дума про Берестечко».

«Джерело» – це про віру людини в силу національних традицій і у щирі почуття. Найопукліше тема передана у картинах 2004 року: «Джерело душі», «З української старовини», «Народний мотив», «Стара криниця» тощо.

Символ «волі» проступає на полотнах з козацькою тематикою: «Балада для нащадків», «Степ кличе», «Козацький похід», «Вогонь Прометей», «Стара воля», «Козацькими стежками», «На козацькій чайці».

Під впливом іконопису та після подорожі стежками заслання Тараса Шевченка з'явилися картини «Натюрморт з іконою», «Провидець», «Шевченко. Молитва», «Шевченко і архангел», «Думи мої», «Ніч у форті Т. Шевченка», «Астрахань».

Притаманний творчості живописця символізм – а зокрема, символами в Гавришкевича є образи лелек, плодів, музик, князів київських, подорожніх тощо, – змушує глядача знову і знову вдивлятися у його полотно. Авжеж, дух українського народу, джерела його духовної волі, проявлені за допомогою барв і пензля, не можуть залишити байдужих.

Наталія КУЛІШ

Фото з архіву

Ігоря ГАВРИШКЕВИЧА

На згадку про Павла Загребельного

15 жовтня 2012 року об 11.00 у галереї Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва (ЦДАМЛМ) України презентували документально-книжкову виставку, присвячену життю, творчій та громадській діяльності одного з найпопулярніших українських прозаїків ХХ ст., Героя України Павла Архиповича Загребельного (1924–2009).

В експозиції, ініційованій Державною архівною службою України, представлено документи з чотирьох центральних державних архівів, держархівів Дніпропетровської та Полтавської областей. Більшість із них оприлюднено вперше, а їх цілісний комплекс становить унікальну джерельну базу для знайомства з багатогранною постаттю великого майстра.

Фонди ЦДАМЛМ України містять понад 300 документів за 1952–1995 рр., пов'язаних із творчим шляхом

П. А. Загребельного. Серед них є й унікальні: приватне листування письменника з колегами та друзями (Б. Д. Антоненко-Давидовичем, П. М. Бібою, З. В. Гончаруком, В. А. Логвиненком, Т. Й. Стах, Ю. Я. Барабашем, Н. К. Ніколенко, В. О. Міняйлом, В. С. Бабляком, П. Г. Тичиною, П. В. Угляреном, Г. А. Наморадзе, Л. С. Первомайським, С. О. Голованівським та ін.); численні фотографії; машинописні

примірники оповідань, романів, п'єс та сценаріїв, що збереглися у фондах видавництва та редакцій. Окремі блоки документів складають тексти виступів П. А. Загребельного на пленумах та з'їздах Спілки письменників України, матеріали про висунення на здобуття Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка, документи ювілейних комісій та комітетів, до складу яких входив П. А. Загребельний тощо.

З документів Центрального державного архіву вищих органів влади та управління (ЦДАВО) до експозиції включено ті, що пов'язані з нагородженням П. А. Загребельного орденами «Знак пошани» (1960, 1971), Трудового Червоного Прапора (1967, 1984), Леніна (1974), Жовтневої революції (1981), Державною премією СРСР за роман «Розгін» (1980); з участю у роботі Верховної Ради УРСР, зокрема, у складі підкомісії по освіті, науці і культурі (1970),

а також особова справа письменника (1991).

Центральний державний архів громадських об'єднань України (ЦДАГО) надав для експонування особовий листок з обліку кадрів, автобіографію та характеристику П. А. Загребельного (1979); документи про затвердження письменника головним редактором «Літературної газети» (1961), відповідальним секретарем (1969), заступником голови (1971), секретарем правління (1973), першим секретарем правління СПУ (1979), а також постанову Політбюро ЦК КПУ про перехід на творчу роботу (1986).

Центральний державний кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного представив фотографії П. А. Загребельного 1960-х – 1990-х рр., зроблені під час пленумів СПУ, Декади грузинської літератури в Україні, на засіданнях Верховної Ради УРСР, у майстерні народного художника СРСР С. Ф. Шишка, під час

одержання премії ім. М. Старицького та ін.

Мала батьківщина П. А. Загребельного, Полтавщина, презентована фотографіями з редакційних альбомів газети «Зоря Полтавщини», особистим фотоальбомом письменника Ф. Моргуна про відвідування П. А. Загребельним Полтавського краю, його участь у відкритті музею М. В. Гоголя у с. Гоголеве, спілкування з читачами, робітниками, селянами та ін. події його громадського життя.

Державний архів Дніпропетровської області представив безцінні матеріали, що відображають роки навчання П. А. Загребельного на філологічному факультеті Дніпропетровського державного університету: його участь у редагуванні «Літературного збірника творчого гуртка філологічного факультету ДДУ», у роботі Наукового студентського товариства, студентських конференцій та ін.

Марія КОТЕНКО

І знову фестиваль надій!

20–28 жовтня у столиці проходить 42-й Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість».

Кінофорум урочисто відкрив в Національній опері України 20 жовтня. З огляду на місце дії глядачі знайшли органічною участю у дійстві оркестру «Київ-Класик» під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України Германа Макаренка. Урочистості розпочалися із гри музикантів у «сутінках», під час якої глядачі змогли побачити кожен помах диригентської палички завдяки проекції тіні маестро на білий екран. «Вдалий хід», – ділилися люди враженнями.

Того вечора учасники та гості фестивалю почули вітання від Президента України Віктора Януковича, яке зачитав заступник міністра культури України Тимофій Кохан, додавши добрі слова і від себе. До великих традиційних проектів відніс фестиваль голова Київської міської держадміністрації (КМДА) Олександр Попов, який вручив генеральному директору фестивалю Андрію Халпахчі ювілейну медаль

Заступник міністра культури України Тимофій Кохан читає вітання від Президента України

на честь 1530-ліття Києва та оголосив про відкриття заходу.

Андрій Халпахчі висловив особливу подяку Державному агентству України з питань кіно, наголосивши на великій роботі, проведеної установою за останні два роки, та КМДА, які підтримали фестиваль. Він також розповів про програму заходів та членів журі конкурсів, проілюструвавши свої слова кадрами з фільмів.

У програмі цього року заявлено біля 300 стрічок із більш ніж 50 країн світу. Лише

конкурсна програма повнометражних стрічок налічує 12 фільмів із 16 країн. Особливість 42-го форуму – участь близько 50-ти українських фільмів, більшість із яких відкриє глядачам нові імена.

У програмі міжнародного конкурсу беруть участь три українські фільми. Це «Істальгія» Дарії Оніщенко (повнометражні фільми), «Очерет» Руслана Батицького (студентські фільми) та «Автопортрет у пеклі» Дмитра Старусева (короткометражні фільми).

Програма «Фестиваль фестивалів» представляє фільми-переможці найкращих світових форумів. До уваги поціновувачів – франко- та німецькомовне, країн скандинавського регіону, нове російське кіно та вперше – швейцарське.

Дуже важлива частина – український національний конкурс короткого метра, в якому представлено 26 українських короткометражних стрічок; ретроспектива найкращих фільмів за участі Богдана Ступки та багато інших заходів.

Почесним гостем фестивалю став відомий французький режисер Лео Каракс, який прибув після відкриття. Колись він відвідував «Молодість» у якості режисера-початківця, а тепер почесний президент фестивалю Віктор Ющенко передав Андрію Халпахчі для вручення режисеріві відзнаку за внесок у світовий кінематограф «Скіфський олень»! Цьогоріч публіці представлено останню роботу режисера «Священні мотори». А от нагороду за внесок у розвиток українського кіномистецтва

отримав сценарист, режисер, легендарний український мультиплікатор, режисер «Острова скарбів» та «Пригод Капітана Врунгеля» Давид Черкаський (зал аплодував стоячи).

Головою міжнародного журі став угорський режисер театру та кіно Золтан Камонді, а допомагають йому судити канадський аніматор Теодор Ушев, вірменський режисер Арутюн Хачатрян, російський режисер Борис Хлебніков та українська акторка Наталя Сумська.

Журі Національного конкурсу очолив засновник групи компанії Star Media Влад Ряшин.

Після урочистей у супроводі симфонічного оркестру, який звучав на початку, показали український німі фільм «Шкурник» Миколи Шпиковського, зроблений 1929 року в Києві і знятий свого часу з екранів, як такий, що показує Червону армію в негативному світлі. Стрічку представив заступник директора Національного центру Олександра Довженка кінознавець і культуролог Іван Козленко.

Детальніше про конкурс дебютів та його результати читайте в наступному номері «КіЖ».

Світлана СОКОЛОВА
Фото авторки

У курортному мальовничому містечку Трускавець нещодавно завершився III-й Міжнародний кінофестиваль телевізійних фільмів «Корона Карпат». Сама ж церемонія нагородження переможців уперше відбулася у Львівській опері.

На фестиваль було представлено 25 стрічок у двох конкурсних програмах – 13 ігрових телевізійних фільмів та 12 документальних. А за три роки діяльності тут відбулися покази понад 100 стрічок з 30 країн світу.

– У конкурсному відборі брали участь фільми, що підтримують духовну ідею, – наголосив генеральний директор ТМКТФ «Корона Карпат» Олег Карпін. – Адже наша мета – збагатити внутрішній світ глядача.

До складу журі першої конкурсної програми увійшли: заслужена артистка Росії Людмила Шевель (голова журі), литовський режисер Раймундас Баніоніс, французький сценарист Левон Мінасян, молдовський режисер і сценарист Микола Гібу та ректор КДІТМ ім. Карпенка-Карого Олексій Безгін.

Журі другої конкурсної програми очолила режисер, сценарист Республіки Білорусь Галина Адамович. До слова, торік її фільм «Інокія» став переможцем «Корони Карпат» у номінації «За кращий неігровий фільм» та був відзначений також у номінації «За краще звукове рішення неігрового кіно». Серед членів журі болгарський режисер і сценарист Васіл Барков та польський сценарист і журналіст Віта Желакевичюте.

Короновані Карпатами

Почесний даїшник Володимир Гусев та співак Володимир Грицкан

Фільмом відкриття став фільм «Марія» режисера Ігоря Кобріна, створений у 1988 році за мотивами новели Євгена Гуцала «Копитами вибило» з Богданом Ступкою в головній ролі.

У позаконкурсній програмі «Маловідомий Богдан Ступка», присвяченій пам'яті видатного актора, демонстрували фільми «Для домашнього вогнища» Бориса Савченка, «З життя Остапа Вишні» Ярослава Ланчака, «Два в одному» Кіри Муратової та інші.

Серед почесних гостей кінофестивалю був режисер Тоні Палмер, якому належить понад сотня фільмів про знаменитих музикантів, композиторів та акторів. Спеціальною подією став його фільм «All My Loving», створений про легендарний гурт «The Beatles» у 2004 році. У стрічці відомі поп-музиканти розповідають, як популярна музика і культура відображають ставлення до світу, в якому ми

живемо. Пол МакКартні, Френк Заппа, Роджер Вотерс стурбовані проблемами суспільства.

Серед спеціальних подій слід відзначити дні Аргентинського кіно в Західній Україні, які відбулися за підтримки Посольства Аргентинської республіки в Україні та особисто консула Посольства Крістіан-Ніколаса Соколовські. Торік саме аргентинська стрічка «Китайська казка» режисера Себастьяна Боринштейна стала переможцем фестивалю. Тож нині на Алеї кінослави у Трускавці було встановлено бронзову плиту на честь фільмпереможця.

Гран-прі ігрового кіно отримала литовська стрічка «Фортеця сплячих метеликів» режисера Альгімантаса Пуйпа. У фільмі показано п'ятдесятирічну респектабельну жінку Моніку, в якій, здається, є все: розкішні апартаменти, заміська вілла, багата колекція творів мистецтва, одяг від

кращих дизайнерів... Утім, невелика аварія, в яку потрапляє головна героїня та її чоловік Лінас, оголює напругу, що панує в їхній сім'ї, та крихітність стосунків між ними. Моніка шукає розраду в благодійній діяльності – на своїй віллі вона поселяє трьох повій, яких випровадили з Німеччини. Ці дівчата показують Моніці іншу, брудну, скалічену сторону життя.

Кращим документальним фільмом став «Гіркий смак свободи» режисера Марини Голдовської (США, Швеція). У стрічці йдеться про російську журналістку Анну Політковську, яка займалася журналістськими розслідуваннями.

Українську стрічку «Той, хто пройшов крізь вогонь» Михайла

Ілленка було відзначено «За кращу режисуру в ігровому кіно». А в документальному в цій номінації нагороду отримала стрічка «Срібна земля» львів'янина Тараса Химича.

Спеціальні призи журі були присуджені ігровій стрічці «Брестська фортеця» Олександра Котта (Білорусь) та документальній «Піанізм» молодого режисера Івана Твердовського (Росія).

Кращим дебютом ігрового кіно було визнано румунську стрічку «Завтра» Маріана Кришана.

А ось кращу і жіночу, і чоловічу роль зіграли актори Нана Селімович та Улікс Фехміу в одному й тому ж фільмі «Білий-білий світ» сербського режисера Олега Новковича.

– Не вистачало номінацій для нагородження, – поскаржилася голова журі ігрового кіно Людмила Шевель. – Ми працювали із задоволенням і любов'ю. Втім, порівнювати картини було дуже важко, адже вони досить нерівнозначні. Такі фестивалі для того й потрібні, щоб зрозуміти – що хвилює світ та в чому прогрес світового кіно.

Усі переможці фестивалю, окрім «Корони Карпат», отримали ще й путівки в оздоровниці Трускавця, чарівну водичку якого «Нафтуса» оспівав гість фестивалю Віллі Токарєв у своїй однойменній пісні. Він порадував шанувальників не лише сольним концертом у Трускавці, а й виступом у Львівській опері на церемонії нагородження.

Наталія ЗІНЧЕНКО
Фото Володимира ТРЕБЕНКА

На червоній доріжці Віллі Токарєв

Як виготовити облікову документацію на об'єкт культурної спадщини

Нарада з проблемних питань формування Державного реєстру нерухомих пам'яток України, проведена 18 жовтня цього року Міністерством культури та Науково-дослідним інститутом пам'яткоохоронних досліджень, показала, що багато фахівців на місцях не цілком володіють необхідними для цієї справи знаннями. Понад те, не всім відомі навіть нормативні та методичні документи, якими слід керуватися при виготовленні облікової документації (паспорта та облікової картки) на кожен об'єкт, який пропонується для занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. А, як відомо, без облікової документації занесення об'єктів до реєстру не допускається. Тому нижче публікуємо повний пакет документів, якими слід керуватися при виготовленні облікової документації, тобто затверджені форми облікової картки, паспорта, методичні рекомендації (фактично, інструкція) щодо їх заповнення, а також методичні рекомендації щодо визначення предмета охорони об'єкта культурної спадщини. Останнє – дуже важливо для правильного визначення реальної історико-культурної цінності кожного об'єкта спадщини.

Департамент культурної спадщини
та культурних цінностей

ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ФОРМ ОБЛІКОВОЇ КАРТКИ ТА ПАСПОРТА ОБ'ЄКТА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Наказ
Міністерства культури і мистецтв України,
Державного комітету України з будівництва та архітектури
від 13 травня 2004 № 295/104

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
3 червня 2004 № 693/9292

На виконання пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1760 «Про затвердження Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України»

НАКАЗУЄМО:

1. Затвердити форми облікової картки та паспорта об'єкта культурної спадщини, що додаються.

2. Державній службі охорони культурної спадщини Мінкультури України та Управлінню реставрації та реконструкції історичної забудови Держбуду України:

забезпечити подання наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України;

у місячний термін після державної реєстрації довести цей наказ до відома Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

3. Контроль за виконанням наказу покласти на голову Державної служби охорони культурної спадщини М. М. Кучерука та начальника Управління реставрації та реконструкції історичної забудови Держбуду України Т. П. Майстерчук.

4. Вважати такими, що не застосовуються, додатки 3, 4 до «Інструкції о порядку учета, обеспечения сохранности, содержания, использования и реставрации недвижимых памятников истории и культуры» до наказу Мінкультури СРСР від 13.05.86 № 203.

Міністр культури і мистецтв України

Ю. П. Богуцький

Голова Державного комітету України з
будівництва та архітектури

В. І. Череп

Затверджено
Наказ Мінкультури та Держбуду
від 13.05.2004 № 295/104

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

(найменування об'єкта)

вид	тип	категорія пам'ятки

1. Дата утворення об'єкта:

--

2. Місцезнаходження об'єкта:

--

3. Охоронний № пам'ятки:

--

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узятो на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

--

5. Функціональне використання:

сучасне використання	первісне призначення	інші (протягом часу існування об'єкта)

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	
Характеристика об'єкта	
Наявність творів мистецтва	

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначеного місця):

--

8. Ступінь схоронності об'єкта:

добрий, задовільний, незадовільний, аварійний	
--	--

9. Наявність науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Генеральний план з позначенням зон охорони			
План об'єкта			
Фото загального вигляду об'єкта			

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання

Керівник органу охорони культурної спадщини

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

Продовження в наступному номері

з 29 жовтня до 4 листопада 2012 року

НАЦІОНАЛЬНА ОПЕРА УКРАЇНИ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

www.opera.com.ua

Вул. Володимирська, 50, тел. 279-11-69 (каса)

30 – Ж. Бізе – Р. Шедрін «Кармен-сюїта».
М. Римський-Корсаков «Шехеразада»

3 – Й. Штраус «Віденський вальс»

Вартість квитків: 20–300 грн.

У приміщенні театру

1, 2 – Б. Брехт «Тригрошова опера» (гастролі
Московського Художнього Театру ім. А. Чехова)НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

www.ft.org.ua

Пл. Івана Франка, 3, тел. 279-59-21 (каса)

30 – Я. Гашек «Швейк»

31 – В. Шекспір «Ромео і Джульєтта»

1 – І. Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я»

2 – І. Малкович «Райське діло»

прем'єра

3 – М. Гоголь «Одруження»

4 (12.00) – В. Васалаті «Попелюшка»

4 (19.00) – І. Котляревський, М. Лисенко, О. Скрипка
«Наталка Полтавка»

Камерна сцена імені Сергія Данченка

30 – Е. де Філіппо «Я – спадкоємець» прем'єра

3 – Самотня леді

Вартість квитків: 20–250 грн.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР
РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

www.rusdram.com.ua

Вул. Б. Хмельницького, 5, тел. 234-42-23 (каса)

29 – О. Островський «Тепленьке місце»

30 – А. Менчелл «Бабине літо»

31 – Р. Шерідан «Школа скандалу»

1 – М. Камолетті «Сімейна вечеря»

2 – М. Булгаков (за М. Сервантесом) «Дон Кіхот. 1938 рік»

3 – Л. Малюгін «Насмішувате моє щастя»

4 (12.00) – Р. Куні «№13» (Шалена ніч,
або Одруження Пігдена)

4 (19.00) – Ф. Достоевський «Дядечків сон»

Вартість квитків: 10–200 грн.

Нова сцена

30 (20.00) – Н. Лабют «Жирна свиня»

31 (20.00) – А. Ніколаї «Прощальне танго»

2 (20.00) – О. Мардань «Жінки. Фрагмент. Скандал
без антракту» прем'єра

3 (18.00) – «1001 пристрасть, або Дрібниці життя»

(за А. Чеховим)

4 (18.00) – Н. Єрпулат, Й. Хіллє «Скажена кров»

Вартість квитків: 30–100 грн.

Сцена «Під дахом»

1 – Л. Хюбнер «Справа честі»

3 – Й.-В. Гете «Страждання юного Вертера» прем'єра

4 – «Олександр Вертинський. Бал Господній...»

Початок вистав о 20.00

Вартість квитків: 30–50 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ДРАМИ
І КОМЕДІЇ НА ЛІВОМУ БЕРЕЗІ ДНІПРА

www.drama-comedy.kiev.ua

Просп. Броварський, 25, тел. 517-89-80 (каса)

Основна сцена

29, 30 – М. Фрейн «Глядачі на виставу не допуска-
ються!»

31 – Г. Бюхнер «Войцек. Карнавал плоті» прем'єра

1 – І. Тургенев «Найвище благо у світі...»

2 – Л. Піранделло «Куди подме вітер...»

3 – Р. Баер «Чотири причини вийти заміж»

4 (12.00) – «Попелюшка» прем'єра

4 (19.00) – Ш. де Лакло «Небезпечні зв'язки»

Вартість квитків: 40–120 грн.

Мала сцена

30 (19.00) – Л. Піранделло «Трохи вина, або 70 обертів»

1 (19.00) – А. Крим «Дзвінок з минулого»

3 (15.00) – Ф. Достоевський, О. Володін

«Голубчики мої!...»

4 (15.00) – Л. Піранделло «Трохи вина, або 70 обертів»

Вартість квитків: 80–100 грн.

Вільна сцена

www.vilnascena.kiev.ua

Вул. О. Гончара, 71, тел. 486-80-40

2 (20.00) – «Безхребетність» (за І. Лаузунд) прем'єра

3 (19.00) – «Жінка з минулого»

(за Р. Шиммельпфеннігом)

4 (19.00) – Б.-М. Колетес «Роберто Зукко»

Вартість квитків: 40 грн.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРЕТИ

www.operetta.com.ua

Вул. Велика Васильківська, 53/3, тел. 287-26-30

1 – П. Абрахам «Бал у Савойї»

2 – О. Рябов «Сорочинський ярмарок»

3 – Й. Штраус «Циганський барон» прем'єра

4 (12.00) – В. Домшинський «Чіполліно»

4 (19.00) – В. Ільїн, В. Лукашов «За двома зайцями»

прем'єра

Вартість квитків: 20–150 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ МОЛОДИЙ ТЕАТР

www.molody.kiev.ua

Вул. Прорізна, 17, тел. 278-73-92 (каса)

30 – М. Ладо «Звичайна історія»

31 – Ж.-Б. Мольєр «Дон Жуан»

1 – М. Воронов «Торчалов»

2 – Х. Майорга «Любовні листи до Сталіна»

3 – П. Гладилін «Афінські вечори»

4 (12.00) – Л. Розумовська «Русалонька»

4 (19.00) – І. Коваль «Маринований аристократ»

Камерна сцена

30 – А. Б. Вальєхо «У палаючій п'ятні»

2 – О. Островський «Право на любов»

3 (14.00) – Ф. Шмідт, Г. Штаудахер «КомА» прем'єра

Вартість квитків: 30–80 грн.

КИЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ
ТЕАТР ОПЕРИ І БАЛЕТУ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

www.musictheatre.kiev.ua

Вул. Межигірська, 2, тел. 425-31-16

30 (12.00) – Музичні класики. Класик 2-й

«Балетна абетка для дітей та їхніх батьків»

прем'єра

30 (19.00) – Київ Модерн-Балет:

«Двоє на гойдалці». «In pivo veritas»

31 (19.00) – П. Чайковський «Лебедине озеро»

2 (19.00) – Київ Модерн-Балет: «Болеро». «Дош»

3 (12.00) – С. Баневич «Історія Кая та Герди, або

Снігова королева»

3 (18.00) – Концерт за участі учнів та студентів

Київського державного хореографічного

училища

4 (12.00) – Б. Павловський «Білосніжка та семеро

гнонів»

Вартість квитків: 20–150 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР
ЮНОГО ГЛЯДАЧА НА ЛИПКАХ

www.tuz.kiev.ua

Вул. Липська, 15/17, тел. 253-62-19

30 (12.00) – В. Баскін, В. Вербін «Привид замку

Кентервіль»

31 (12.00) – І. Стрельнікова, І. Стежка

«Вождь червоношкірих»

3 (12.00) – А. Чубарова, І. Єгорова

«Королівна фантазерів» прем'єра

4 (12.00) – С. Маршак «Кіцин дім»

Мала сцена

30 (18.00) – О. Островський «Вовки та...»

31 (19.00) – Г. Ібсен «Ляльковий дім»

1 (19.00) – А. Курейчик «Людина та Вічність»

2 (19.00) – В. Мережко «Ігри вночі»

3 (19.00) – А. Курейчик «Обережно, жінки!»

4 (11.00) – С. Белов, С. Куваєв «Не хочу бути собакою»

прем'єра

4 (18.00) – О. Островський «Вовки та...»

Вартість квитків: 20–50 грн.

КИЇВСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК

www.akademypuppet.kiev.ua

Вул. М. Грушевського, 1-а, тел. 278-58-08

3 (11.00) – В. Швембергер «Марійка і Ведмідь»

3 (13.00) – О. Толстой «Золотий ключик»

3 (15.00) – В. Орлов «Золоте курча»

3 (17.00) – Є. Шварц «Червона Шапочка»

4 (11.00) – Г. Усач, С. Єфремов «Троє поросят»

4 (13.00) – М. Поливанова «Веселі ведмежатка»

прем'єра

4 (15.00) – Є. Шварц «Попелюшка»

4 (17.00) – Н. Гернет «Чарівна лампа Аладдіна»

Вартість квитків: 40 грн.

Вистави для дорослих

2 – В. Маслов (за Д. Боккаччо) «Декамерон»

Вартість квитків: 50 грн.

КИЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ
АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК

www.puppet-theater.kiev.ua

Вул. Миропільська, 1, тел. 513-15-00

30 – С. Прокоф'єва «Мама для тигренятка»

31 – Г. Владичина «Слонятко»

3 – Є. Борисова «Буратіно»

4 – А. Мілн «Вінні-Пух»

Початок вистав об 11.00 та 13.00

Вартість квитків: 30 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР «КОЛЕСО»

www.koleso.teatr.kiev.ua

Андріївський узвіз, 8, тел. 425-04-22

30 – «У Києві на Подолі, або «Где ви сонхніте бєльйо?»

31 – П. Хандке «Скандал з публікою»

1 – «Любити, палати і бути таким, як раніше...»

(за П. Беранже)

2 – «Пристрасті дому пана Г.-П.» (за Оленою Пчілкою)

3, 4 – І. Жамміак «Азалія»

Вартість квитків: 40–120 грн.

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЧНА МАЙСТЕРНЯ
ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА «СУЗІР'Я»

www.suzirja.org.ua

Вул. Ярославів Вал, 14-б, тел. 272-41-88

30 – О. Миколайчук-Низовець «Ассо та Піаф»

31 – Е.-Е. Шмітт «Оскар – Богу»

2 – Й. Бродський, О. Вертинський, О. Галич та інші

«Нізідки з любов'ю»

прем'єра

3 – Дж. Марелл «Сміх лангусти»

4 – П. Шеффер «Летітис та Лавідж»

Мікросцена

Вул. Ярославів Вал, 16

31 – В. Сигарев «Діло північне»

Вартість квитків: 50–150 грн.

ТЕАТР «ВІДКРИТИЙ ПОГЛЯД»

У приміщенні Національного центру театрального мистецтва

імені Леся Курбаса

Вул. Володимирська, 23в

3, 4 – М. Дурненков «Найлегший спосіб кинути

палити» прем'єра

КИЇВСЬКИЙ ТЕАТР-СТУДІЯ «МІСТ»

У приміщенні культурного центру видавництва «Смолооскип»

Вул. Межигірська, 21, тел. 230-25-09

2 (19.00) – О. Вітер «Станція, або Розклад бажань

на завтра»

3 (15.00) – Т. Кацаров «Vale et me ama»

У приміщенні Театрального центру Києво-Могилянської

Академії «Пасіка»

Вул. Іллінська, 9

4 (16.00) – В. Гомбрович «Івонна – принцеса

Бургундії»

Вартість квитків: 40 грн.

КИЇВСЬКИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР «БРАВО»

www.teatr-bravo.kiev.ua

Вул. Опесь Гончара, 79, тел. 486-40-22

30 – Дж. Патрик «Дорога Памела, або Як вбити

стареньку»

31 – Н. Птушкіна «Моя дружина йде до італійця»

1 – А. Рейно-Фуртон «Я – чоловік передбачливий!»

2 – Ж.-Ж. Брікер, М. Ласег «Чоловічий рід, однина,

або Не вір очам своїм»

3 – В. Апостоловський «Чоловік у відрядженні...
або Рога на щастя»

прем'єра

4 – М. Камолетті «Метелики, що токують»

НАЦІОНАЛЬНИЙ БУДИНОК
ОРГАННОЇ ТА КАМЕРНОЇ МУЗИКИ

www.organhall.kiev.ua

Вул. Велика Васильківська, 77, тел. 528-31-86

29 – Квартет імені М. Лисенка, К. Баженова (ф-но),

н. а. В. Кошуба (орган)

30 – Ансамбль класичної музики

імені Б. Лятошинського

31 – Т. Рой (флейта), К. Баженова (ф-но, клавесин),

М. Сидоренко (орган)

3 – З. а. Т. Орлова (орган) Біла Церква

НАЦІОНАЛЬНА ФІЛАРМОНІЯ УКРАЇНИ

www.filarmonia.com.ua

Володимирський узвіз, 2, тел. 278-16-97 (каса)

29 – Національна заслужена капела бандуристів

України ім. Г. Майбороди

30, 31 – Концерти до 75-річчя від дня народження

композитора В. Сильвестрова

30 – Хоровий концерт

31 – Національний заслужений академічний

симфонічний оркестр України,

Г. Савицька (скрипка)

1 – Національний академічний оркестр народних

інструментів України, з. а. Н. Шеленницька

(сопрано), з. а. Р. Шаповалова (сопрано),

Д. Андрієць (тенор)

2 – Академічний симфонічний оркестр Національної

філармонії України, диригент М. Менабде

(Грузія), Г. Насарідзе (скрипка) Грузія

3 – Національний академічний оркестр народних

інструментів України, н. а. Ф. Мустафаєв

(баритон)

4 – Ансамбль «Київ Симфоньєта», В. Протасов

(диригент), О. Табуліна (меццо-сопрано)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАЛАЦ МИСТЕЦТВ «УКРАЇНА»

Олександра ТЕЛІЖЕНКО

Основи національної культури

Історія кожного народу – це історія його культури. Наш народ стомився від насадженого йому комплексу меншовартості.

Ця книжка покликана пробудити у молоді й не тільки зацікавлення українською традиційною культурою, викликати бажання поглибленого її вивчення.

Книга подає новий погляд на витоки культури та еволюцію її формування:

– від Верхнього палеоліту (XVIII тис. рр. до н.е.) і до сучасності, акцентуючи увагу на тих моментах історії праукраїнського етносу, що стали точкою відліку розквіту або занепаду культури. Вона розкриває зв'язок геосоціальних процесів із космічними явищами та їх вплив на формування культури. Наші предки вміли контактувати з Планетарним інформаційним полем.

Обґрунтовує новий погляд на народне мистецтво: як первинне, що донесло до нас сформований упродовж багатьох тисячоліть, апробований і відшліфований народним досвідом, генний код нашого етносу. Він донині живе в наших орнаментах, знаках і символах.

Книга під тим же оновленим кутом зору розглядає весь пантеон різновидів нашої культури: мову, письмо, міф, музику, писемність, танець, казку, річне коло української обрядовості, оскільки всі вони є гранями одного цілого – народного менталітету, світоглядного характеру нашого народу, сформованого на цій землі впродовж тих самих тисячоліть. Розкриває їх суть та її актуальність на сьогодні.

Автор, опираючись на новітні досягнення різних наук: енергоінформатики, генетики, психології, філософії, кольору, світла, звуку, запаху, числа, лінії, медицини – розкриває механізми «роботи» символів, їх вплив на психіку та свідомість людини, а звідси – здатність впливати на життя людини і суспільства в наш час.

І нарешті, в ній подано все розмаїття видів народного мистецтва – від витоків до доробку сучасних майстрів.

Обґрунтовано значення традиції, традиційності. Окреслено виклики сьогодення: інформативні війни і комплекс меншовартості, що оволоділи суспільством; їх причини та шляхи подолання.

Ці знання необхідні молоді. Оволодіння знаннями про нашу рідну культуру та її значення для світу наповнить конкретним змістом українську національну ідею. Допоможе виховати молоду національну еліту. На її плечах – майбутнє України.

На XIX Форумі видавців, що проходив у Львові 12–16 вересня цього року, книжка була удостоєна двох нагород: Диплома Малої журі форуму отримало видавництво Банківського університету НБУ і нагороди президента форуму – авторів книги Олександрі Теліженко.

етнографічні межі України. Лише в добу найбільшого зледеніння висувалися вглиб України два льодових язика – в басейні Дону та в басейні Дніпра, являючи собою відхилення від загальної картини льодовикової географії. На північ, за межами нинішніх кордонів України і Білорусії, починався вже льодовик, товщина якого становила близько двох кілометрів» [17, с. 12].

Аналогічні поселення, як засвідчує сучасна наука, в пізньопалеолітичну добу існували на територіях, що відповідають теперішній Іспанії, Балканам та Україні.

І в той прадавній пізньопалеолітичний час територія нинішньої України була густо заселена впертими ориньякськими мисливцями на мамонта. Саме тут, на рубежі теплого і холодного клімату, водилися велетні-мамонти, вага яких сягала шести тонн, а ікла бували завдовжки чотири метри. Мамонт давав людині все: їжу, одяг, матеріал для знарядь праці і прикрас, для побудови житла і навіть «хатні меблі» – стільці із зубів мамонта. Це і стимулювало людей до осілого способу життя.

Образно і влучно з цього приводу висловився відомий український поет Борис Олійник:

*«Ми тут жили ще до часів потопу,
Наш корінь у земну вростає вісь,
І перше, ніж учити нас, Європо, –
На себе краще збоку подивись.»*

*Ти нас назвала «хутором» пихато.
Облич, твої посміх нам не дорече,
Бо ми тоді вже побілили хату,
Як ти іще не вийшла із печер» [8, с. 363].*

Навіть побіжний огляд археологічних, культурологічних, історіографічних та мовознавчих джерел, пам'яток історії та культури, особливо народного мистецтва в усіх його різновидах і проявах, які нам подарували земля і народ України, дає можливість стверджувати: народ жив тут споконвіку, освоював усі багатства території, користувався ними, завжди запозичував найкраще і водночас щедро ділився своїм із сусідами. І насамкінець – результати ДНК-тестів свідчать, що доісторичні предки сучасних українців мешкали на цій землі за багато тисячоліть до появи трипільців, а також не одне тисячоліття після зникнення трипільської цивілізації. Змінювалися мови, культура, політичні структури, кордони, – а люди жили своїм життям.

(Далі буде)

ПАЛЕОЛІТ. ПЕРВІСНЕ МИСТЕЦТВО

Наш корінь у земну вростає вісь

Українське суспільство стало на поріг радикальних змін в історичному осмисленні місця своєї нації та держави в контексті світової історії, переосмислення власної причетності до цих змін, утвердження самодостатності, а відтак спроможності відстоювати особисту і національну гідність у великому світовому просторі. Неспроможність імперських вигадок-міфів про те, що Україна – це «Малоросія», «менший брат», окраїна, «периферія» Російської імперії – уже не викликає сумнівів. Ці вигадки вже спростовано новітніми науковими відкриттями. Рівноsilно як і стверджень про тотальне запозичення найкращих цінностей української культури від Візантії, Риму і т. д. – втрачає свою логіку з причини усвідомлення первинності нашої культури відносно культур вищеназваних цивілізацій, що стало можливим унаслідок археологічних та лінгвістичних відкриттів останнього часу, здійснених на теренах сучасної України.

Довгий час у наукових колах точилися дискусії щодо походження населення України. Одні вчені дотримувалися версії міграційності, тобто прийдешності людей на нашу землю в різні історичні часи. Інші відстоювали теорію автохтонності, тобто осілости основного хребта людності попри всі інтервенції та переселення народів.

На сьогодні науково доведено, що український народ є корінним населенням на території нинішньої країни, автохтонність походження якого доводять своїми науковими працями В. Хвойка, М. Грушевський, П. Третяков, В. Греков, Б. Рибаків, В. Петров, В. Щербаківський, М. Чмихов, хроніки стародавніх авторів-іноземців Прокопія Кесарійського, Маврикія Стратега, Феофілакта Сімоката та інших, а також вертикально-часовий аналіз спільних ознак населення цієї території різних історичних епох:

- 1) фізично-етнічного типу людей;
- 2) мовного фактора, гідронімів, топонімів;
- 3) археологічних пам'яток, які мають спільні риси, характерні лише для цієї території;

особи не вигадані» – Юрій Яновський); б) персонажа, героя драматургічного твору також слід називати *дійовою особою*, а не *діючою* («Народ – козацька маса, селянство, міське ремісництво – є активною *дійовою* особою в опері Костянтина Данькевича» – з журналу). Навпаки, правильним у сучасній літературній мові вважається вислів *діюча армія*. Тут *діючий* уживається як означення. Використовувати це слово у складі дієприкметникового звороту не рекомендується: в цьому разі вдаються до описового способу. Наприклад, надають перевагу конструкції речення «Злочинні угруповання, що *діють* у місті, поділили між собою речові ринки», а не «Злочинні угруповання, *діючі* в місті...»

4) основних видів господарської діяльності, що проходять по всій історичній вертикалі – землеробства і скотарства;

5) світоглядно-обрядової системи, що сформувалася протягом тривалого часу;

6) народного мистецтва (зокрема кераміки), що має характерні ознаки тільки для цього географічного ареалу.

Усі ці аргументи доводять, що ми, сучасні українці, є автохтонами, органічними спадкоємцями народів, які заселяли територію нашої України в різні часи. Незважаючи на міграції різних племен, їхнє злиття чи змішування, ядро етносу залишалося постійним, зберігало історичну пам'ять, звичаї, вірування, етнографію. І з'явився наш предок тут, як стверджують історики, археологи, близько мільйона років тому (за висновками археологічних розкопок палеолітичної стоянки біля селища Королевого на Закарпатті в 70-х роках минулого століття).

Про залюдненість цих земель в епоху пізнього палеоліту, доби ориньяк, мадлен – останніх фаз льодовикового періоду, засвідчують розкопки сотень таких стоянок. «Південний край Льодовика на сході тогочасної Європи – це і є сучасні

(Продовження. Поч. у № 14–16, 2011)

Тягнути – спричиняти

В офіційних документах та публікаціях на юридичні теми частенько впадають в око хибні фрази типу «Такі дії *тягнуть* (потягнуть) за собою прикрі наслідки». Чому хибні? Бо побудовані на російській кшталт: *потягнути* – це *повлечь* (у розумінні *потащить*). А в нашому контексті доречні слова *спричинити* (що), *призвести* (до чого). Тож фраза має звучати: «Такі дії *призведуть* до прикрих наслідків» або «*спричинять* прикрі наслідки».

Дійовий – діючий

Дійовий – здатний активно діяти; спроможний робити вплив на що-небудь. «З кожним роком рух народів за мир посилюється, стає більш *дійовим*» (з журналу).

Дійова особа: а) учасник якоїсь події, справи («Факти всі перевірені, *дійові*

На горіхи від Рогози

Замість *діючий* у таких словосполученнях, як *діючий прем'єр*, *діючий правовис*, *діюча програма*, *діюче законодавство*, тепер у літературній мові вживають *чинний прем'єр*, *чинний правовис*, *чинна програма*, *чинне законодавство*.

У значенні *вагомий*, *ефективний*, *результативний* найчастіше виступає слово *дійовий*. «З турботи про рідних, про найближчих людей і починається *дійова* доброта людська»; *дійовий вплив*, *дійовий засіб*, *дійове виховання*, *дійове знаряддя* тощо.

Загрожувати – погрожувати

Хоч ці лексеми близькі морфологічно, але змістово розрізняються.

Загрожувати – становити небезпеку, створювати її. «Суперечка *загрожувала*

перерости в сварку» (Петро Колесник), «Артамонову *загрожувала* сліпота» (Любомир Дмитерко).

Погрожувати – залякувати чим-небудь, нахвалитися зробити щось неприємне. «Начальник полкової розвідки ... *погрожував* розстріляти нашого старшого лейтенанта з «особистої зброї» (Іван Багмут). Однак декотрі мовці, та й автори художніх творів, часом не надають значення відмінностям у семантиці цих двох слів і тим самим припускаються стилістичних помилок. Приміром, «Гнила осінь *погрожувала* (треба: *загрожувала*) засмокати вози і гармати в грузьких болотах»; «Часто, посварившись з братом, дівчинка *загрожувала* (треба: *погрожувала*), що розповість батькам про його витівки».

(Далі буде)

ЕТНОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИЧОК

Барвінок – вічнозелена рослина з блакитними квітами. «Цвіте синьо, лист зелений, усе прикрашає, хоч мороз усе побив – його не займає». Народний символ життя і безсмертя людської душі, а ще символ дівоцтва, чистоти, першого кохання. Колись барвінок обов'язково вплітали у весільний вінок, прикрашали ним весільний коровай. П'ять пелюсток квітки – то п'ять засад щасливого подружнього життя: перша пелюстка – краса, друга – ніжність, третя – незабутність, четверта – злагода, п'ята – вірність. «Ой, ти, козаче, зелений барвінку, прийди до мене хоч у неділеньку».

Барило – старовинна невелика посудина для води, вина, пива та ін. «Обдусь, як барило» – так казали про того, хто любив зловживати міцними напоями.

Бариш – прибуток від торгівлі або перепродажу, будь-який зиск, дохід. У народі – традиційний об'єкт для іронії: «Бариш – дурному товариш», «Покіль будуть бариші – у баби не стане душі».

ВІД ДІДІВ-ПРАДІДІВ

«Пролетять жовтневі дні – ото й по осені». «У жовтні в одну годину і дощ, і сніг». Та від першого снігу до справжньої зими – сорок днів. Отже і сонечко ще погріє, і осіннє тепло потішить. А хто сказав, що зимове сонце не радує? У кожній порі – своя неповторна краса, свої емоції та враження. А ще в кожній порі – свої свята, традиції, звичаї та обряди.

26 жовтня – Банний день. Зазвичай цього дня парилися в банях, із хворих

«виганяли болячки», настоювали лікувальні трави та пили ці відвари.

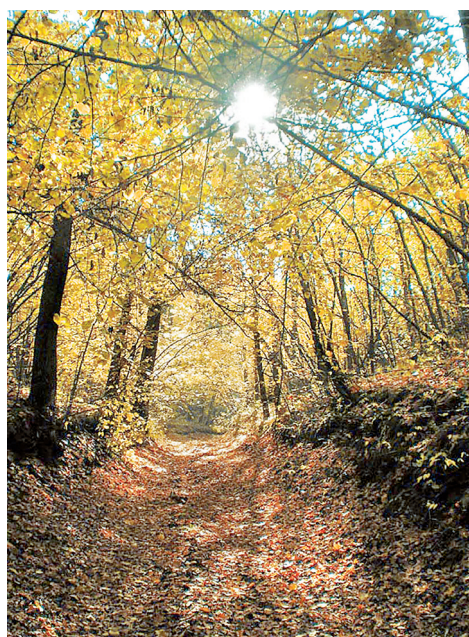
27 жовтня – Параска-болотяна. За християнськими віруваннями господар болота – болотяник, болотник. Його злий дух любить затягувати до себе людей, особливо п'яних: світить вогником посеред болота, от чолов'яга і йде, думаючи, що це світиться вікно чиєсь хати, а потім у болоті і гине. То ж не ходіть на болото ні цього дня, ні іншої днини.

28 жовтня – «Юхим сковує холодом корені дерев та трав, комах укриває, сон навіває». «Як почнетесь на Юхимку моква – аж до морозів триває».

29 жовтня – Логвин-мисливець. Наші пращури споконвіку полювали на звірів та птахів. Цей промисел називався ловецьким або ж ловами, а мисливців – ловцями. Ще у княжі часи ловили диких коней, турів, бобрів, вепрів, ведмедів, лисиць, рисей, вовків, зайців, видр та багато іншої звірини. Назва «ловці» збереглась до нашого часу у прислів'ях, приказках, казках та обрядах. Пригадаймо, скажімо, обряд сватання, де свати виконують роль «ловців», а дівчина – «куниця», яку мають ці ловці впіймати.

30 жовтня – «Жовтень ні колеса, ні полоза не любить, бо їде на рябій кобилі». В цей день колесо з віссю прощається.

31 жовтня – Лука осінній. Є ще Лука весняний (5 травня): «До весняного Луки ані хліба, ні муки, а прийшов осінній Лука – є і хліб, і мука». Замовляли від хвороб. Ще до середньовіччя у християнських церквах були такі «заклинателі». Вони читали особливі молитви над людьми, одержимими злим духом.

А в наш час збереглися ось такі прості види замовлянь (заклинань): «Іди-іди, дощику, зварим тобі борщику» – замовляння на дощ. Коли вперше виходили топтати весняні квіти – замовляли на здоров'я: «Щоб на той рік діждати та сон-траву топтати».

1 листопада – проводи осені, зустріч зими. Вважалося доброю ознакою, якщо цього дня на стайню сяде сорока – домовик на неї всю злість перенесе, а відтак не турбуватиме коней, не заплітатиме їм гриви та не ставитиме їх дибки. Скрекотіння сороки віщує новини або ж гостей. «Сорока скрекаче, бо гостей хоче». «Сорока на хвості принесла» – так кажуть не лише про звістку, а й про плітки. У традиційній культурі сорока символізує балакучу дівчину. А ось дитяча забавлянка:

«Сорока-білобока на порозі скакала, гостей дожидала, кашу варила, діток кормила». «Сороку скакати» – у весільному обряді – танцювати на лавах після того, як винесуть сорочку молоді, в якій вона була одягнута першої шлюбної ночі – так званої «комори». Навряд чи десь проводять сьогодні такий обряд – хіба що на фольклорних фестивалях, та осінь – пора весіль як колись, так і тепер. Хто ще не побрався – поспішайте, адже скоро піст. Та маєте ще місяць для оформлення офіційно ваших стосунків. Хоча щастя, напевно, від цього не залежить.

ПРАВОСЛАВНИЙ КАЛЕНДАР

26 жовтня – Святого Мученика Карпа, Преподобного Веніаміна Печерського. День янгола: **Веніамін, Микита, Карпо.**

27 жовтня – Священномучеників Назарія, Гервасія, Протасія. День янгола: **Параскева, Микола, Назар.**

28 жовтня – Преподобного Євфимія Нового, Мученика Лукіяна. День янгола: **Петро, Юхим, Іван.**

29 жовтня – Священномученика Лонгіна Сотника. День янгола: **Євпраксія, Логвин.**

30 жовтня – Святого пророка Осії, Мученика Андрія Критського. День янгола: **Леонтій, Кузьма, Андрій, Лазар.**

31 жовтня – Святого апостола і євангеліста Луки. День янгола: **Йосип, Юліан, Лука.**

1 листопада – Святого пророка Іоїла, блаженної Клеопатри. День янгола: **Іван.**

Підготувала
Тетяна ШНУРЕНКО

ІНФОРМАЦІЯ СЛУЖБИ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ

Шановні наші Читачі та Передплатники!

Наші видання виходять регулярно і запланованими тиражами.

У продажу номери журналів «Музика», «Український театр», «Пам'ятки України», «Українська культура», «Театрально-концертний Київ».

До вашої уваги! Попередньо були віддруковані спеціальні випуски журналу «Пам'ятки України», присвячені Національному історико-культурному заповідникові «Чигирин», Національному заповідникові «Софія Київська», історичному містеві Підгайці, Національному Києво-Печерському історико-культурному заповідникові, Києву ХІХ – початку ХХ ст.

Де придбати випуски журналів – ми розповімо вам за тел. (044) 498-23-64.

Журнал «Театрально-концертний Київ» (жовтень) надійшов у продаж.

Редакція отримала від друкарні журнал «Українська культура» № 9, журнал «Пам'ятки України» № 9.

У продажу журнали «Музика» № 4 і «Український театр» № 4.

Готуються до друку чергові номери всіх журналів.

Наші видання можна придбати в кіосках «Преса» міста Києва, книжкових магазинах Києва, Львова, Харкова, Одеси, Чернівців, поштових відділеннях Київської області та обласних центрів. Також усі наші видання можна придбати в редакції.

Передплатники отримують журнали і газети своєчасно. Якщо передплачено вами видання надходить із затримкою – передзвоніть нам.

УВАГА! ПЕРЕДПЛАТИТИ НАШІ ВИДАННЯ МОЖНА З БУДЬ-ЯКОГО МІСЯЦЯ

Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії ви можете за адресою: <http://presspoint.ua>. Така послуга можлива в будь-якій країні світу.

Будемо вдячні вам за пропозиції та зауваження щодо організації передплати і продажу наших видань.

Наші телефони: (044) 498-23-64, моб. (067) 394-97-21, 386-56-63.

Культура і життя

Газета виходить щоп'ятниці

Передплатна ціна на 2013 р.:

квартал – 42,21 грн

півріччя – 82,77 грн

рік – 164,34 грн

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс у Каталозі видань України

60969

Передплатні індекси інших наших видань: газета «Кримська світлиця» – 90269; журнали: «Українська культура» – 95220, «Український театр» – 74501, «Музика» – 74310, «Пам'ятки України» – 74401, «Театрально-концертний Київ» – 37112.

Довідки за тел. (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com

Передплату можна оформити в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України, через передплатні агентства, а також у редакції газети

Газета «Культура і життя»

№ 43 (4511), 26 жовтня 2012 рік

Засновники: Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети «Культура і життя»

Видавець: ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Адреса видавництва: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65

Генеральний директор **Олеся БІЛАШ**

Головний редактор **Людмила ГНАТЮК**

Адреса редакції: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65

nvu.kultura@gmail.com

Виходить із 7 жовтня 1923 року. Свідчення про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації – КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Друкарня: ТОВ «Видавничо-поліграфічна компанія «Експрес-Поліграф», вул. Фрунзе, 47-б, корп. 2, Київ, 04080; тел. +38 (044) 417-25-93

Розповсюдження, передплата, реклама: тел. +38 (044) 498-23-64, +38 (050) 310-56-63

Портал <http://uaculture.com>

Передплатний індекс у Каталозі видань України **60969**

Склад Видавничої ради

Олеся Білаш – генеральний директор видавництва; **Віктор Вечерський** – заступник директора Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей; **Максим Бударін** – заступник директора Департаменту у справах релігій та національностей; **Олена Воронько** – начальник відділу театрального мистецтва Управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти; **Ольга Дарибогова** – начальник управління міжнародного співробітництва; **Оксана Іонова** – заступник начальника управління стратегічного

планування культурного розвитку та регіональної політики у сфері культури Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти – начальник відділу аналізу та прогнозування соціокультурного розвитку регіонів; **Євгенія Крутоголов** – начальник відділу монументального, образотворчого та народного мистецтва; **Іван Мечков** – заступник начальника управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти – начальник відділу аналізу та прогнозування діяльності бібліотек Управління стратегічного планування культурного розвитку та регіональної політики у сфері культури Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти; **Лариса Петасюк** – начальник управління правового забезпечення; **Олена Чередніченко** – завідувач сектору інформаційно-аналітичної роботи та зв'язків з громадськістю відділу забезпечення роботи міністра; **Людмила Чумакова** – заступник начальника управління справами

– начальника відділу взаємодіями з Верховною Радою; **Михайло Швед** – заступник директора Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти – начальник управління мистецтв; **Віктор Пасак** – заступник генерального директора видавництва; **Оксана Гайдук** – головний редактор журналу «Українська культура»; **Людмила Гнатюк** – головний редактор газети «Культура і життя»; **Ольга Голинська** – головний редактор журналу «Музика»; **Наталія Потушняк** – головний редактор журналу «Театрально-концертний Київ»; **Надія Соколенко** – головний редактор журналу «Український театр». Дизайн та верстка **Сергія Задворного**

Редакція залишає за собою право на редагування отриманих матеріалів без узгодження з автором. Думки авторів публікацій можуть не збігатися з позицією редакції.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів журналу тільки з письмового дозволу видавця.

© «Культура і життя»

Наклад 3000

Ціна договірна